

Év végéig további 15 elektromos busz kerül forgalomba
Marosvásárhelyen

Három gyorsított állomás épül



Fotó: Nagy Tibor

A marosvásárhelyi tömegközlekedés korszerűsítéséről sok szó esett már. A városi buszokkal közlekedők érezhetik a javulást, hiszen nem mindegy, hogy roncsokra vagy új buszokra szállnak fel. Az más kérdés, hogy a járatsűrűségeket, az úthálózati infrastruktúrán pedig még semmit sem változtattak. A Marosvásárhelyen forgalomban lévő 32 elektromos buszon kívül év végéig újabb 15 buszt üzemelnek be.

Ahhoz, hogy ezt a 47 buszt tölteni lehessen, ki kell építeni a teljes töltőhálózatot. Jelenleg három töltőállomás épül, egy a Jeddi úti, egy a vegyi kombinátnál levő és egy az Egyesülés negyedi Jegenye sori végállomáson.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Szent Márton csodáját ünnepezték

Nyárádszentmártonban a település névadó szentje tiszteletére nemcsak a katolikus hívek gyűlnek össze imádkozni, ez a nap az egész közösség ünnepe lett.

4.

Népvándorlás kori kamarakiállítás nyílik a várban

A kiállításon láthatók lesznek Maros-szentannán kiásott, gótokhoz kötődő leletek, a Maroscsapón, Malomfalván előkerült gepida hagyatékek, illetve Mezébándról felszínre hozott kora avar kori leletek.

5.

Amikor enyhítés kellene, jön a szigor

A vállalkozói szféra nehezten a kormányra az elmúlt időszak intézkedései miatt. A legutóbbi intézkedéseket a kormány felelősségvállalással fogadta el, megkerülve ezzel a parlamentet.

6.

OPTICA OPTOFARM



SZOLGÁLTATÁSAINK

- ingyenes szemüveg felírás számítógépes szemvizsgálattal
- látásjavítás szemüveggel és kontaktlencsével
- szembetegségek diagnosztizálása és kezelése
- optikai koherencia tomográfias vizsgálat (OCT)
- színtévesztés (daltonizmus) diagnosztizálása és javítása (speciális szemüvegekkel)
- legmodernebb készülékekkel végzett szemnyomásmérés
- zöldhályog és retina elváltozások diagnosztizálása és kezelése (lézeres fotokoagulációs kezelés)
- szürkehályog műtétek járóbetegként (ultrahangos fakoemulszifikációs technológiával)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek alkalmazottainak (szerződéses külön kedvezmények)
- gyerekvizsgálatok speciális autorefraktométerrel (kellemetlen pupillatágítás nélkül, kontakt nélkül)



Aktuális

Történet a nemlétezőktől

Kaáli Nagy Botond

Ahány ember, annyi múlt, ahány múlt, annyi történet. Kis múltak darabkái fonódnak össze majd azzá, amelyet történelemként ismerünk, a többi rész és részlet pedig végérvényesen elvesz. Arcok, nevek, sorsok, örömök, csalódások, nagy boldogságok és veszítő bánatok hullnak alá a múltba, és meg nem ismerheti őket többé már senki. Személyek és közösségek történetei, eltűnt személyeké és elveszett közösségeké. Hogyan nyúlhatnánk utánuk? Hogyan hozhatnánk őket vissza, akár csak a megismerés pillanataig?

Kutathatunk utánuk, történelmi módszertanokkal, apró részecskékből felépíthetjük őket, felemás emlékképként talán megtekinthetők. Írhatunk róluk regényt, drámát, történelmi tényekre alapozott fikcióban teremthetjük őket újra magunknak, másoknak, elképzelhetjük, hogy milyenek voltak – és talán megmutathatjuk elképzeléseinket. A dráma esetében mindez hatványozottan igaz: hisz ha megrendezésre kerül, akkor az egykori, élő emberek nyomán született fiktív karaktereket ma élő színészek viszik a közönség elé, ma élő rendező koncepciójában elevenedik meg az a világ, amely azóta elveszett. Természetesen a színház kínálta szimbolikus megfogalmazási lehetőségek milliárdjával egyetemben. És ha mindezt ma élő író veti a papírra, akkor ezen átvitt feltámadás még nagyobb jelentőséggel bír.


Élővé tenni a holtakat, újra felépíteni a falut, kiemelni a víz alá pusztult épületeket, a vízbe fojtott közösséget, amelyet – történelme folytán – sokszor próbáltak megsemmisíteni. Lehetne ez is az üzenet, de nem tudjuk, hogy

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

15., szerda
A Nap kel
7 óra 23 perckor,
lenyugszik
16 óra 50 perckor.
Az év 319. napja,
hátravan 46 nap.

IDŐJÁRÁS
Borús, esős
Hőmérséklet:
max. 11 °C
min. 5 °C



*Isten éltesse!

Ma ALBERT és LIPÓT, holnap ÖDÖN napja.

ÖDÖN: az Eugén magyar megfelelője, eredeti alakja Ögyén. A 19. században az Ödön nevet mesterségesen az Edmund, illetve Edmond nevekkel azonosították, míg az Eugén nevet a Jenővel.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR – 2023. november 14.	
1 EUR	4,9703
1 USD	4,6473
100 HUF	1,3186
1 g ARANY	289,5683

Három gyorsított állomás épül

(Folytatás az 1. oldalról)

A város a közelmúltban két pályázatot nyert elektromos buszok beszerzésére. Az első pályázat révén 32 darab 12 méter hosszú, Solaris típusú, lengyel gyártmányú elektromos buszt sikerült vásárolni Marosvásárhely környezeti kímélő közszállításának kiépítésére.

A másik pályázat esetében 15 darab 10 méteres, török gyártmányú BMC busz érkezett a városba, ezeket átadták, és rövidesen (remélhetőleg még idén) üzembe helyezik őket.

Az új elektromos buszok üzemelte-

tése technológiai átállást igényelt, a töltőállomások építése elég hosszasan folytat.

Az első pályázatban a 32 Solaris buszhoz 32 lassú töltőállomás és 10 gyorsított tartozik. A szerződés értéke közel 82 millió lej.

A második pályázat esetében a 15 elektromos busz mellett 5 gyors és 15 lassú töltőállomást kell felszerelni. A projektben egy autóbusz ára körülbelül 400 ezer euró, a projekt értéke összesen 35,2 millió lej, ebből 29 millió lej az autóbuszok árát teszi ki, és 6,2 millió lej a töltőállomások ára.

Az eddig megépült lassú töltőállomások a közszállítási vállalat Béga utcai bázisán találhatóak, itt éjszaka töltik a buszokat.

A gyorsítottok a végállomásokon kapnak helyet, itt azokat a buszokat töltik, amelyek az adott vonalakat szolgálják ki.

A rendszerben tehát van a fő bázis, ahol az éjszakai töltés folyik, és lesznek a végállomásokon található gyorsítottok, ahol az ott rövid ideig várakozó buszokat fel lehet tölteni.

Ezeket a gyorsított állomásokat év végéig kell megépíteni.

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Tizedik EKE-Art

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület november 17-én, pénteken délután 6 órától a marosvásárhelyi Studium Hub (Bolyai tér 15.) kiállítótermében nyitja meg a tizedik EKE-Art fotókiállítást, amelyen az EKE-tagok mutatják be legszebb fotóikat. A természet szépségét és kulturális örökségünket bemutató pályázatra tájfotót, a vadvilágot bemutató és a kulturális örökséget ismertető fotókat lehetett beküldeni, amelyeket közül szakavatott zsűri választotta ki a legjobbakat, ezeket a tárlatmegnyitón díjazták. A kiállítást dr. Vass Levente, az egyesület fővédnöke nyitja meg. Támogatók: Studium-Prospero Alapítvány, Surub Trade Kft., Maros Megyei Tanács.

Húzz téli cipőt...

A Divers Egyesület negyedik éve csatlakozik Mirela Retegánhoz és a Zurlu Alapítványhoz a Húzz téli cipőt egy gyermek lábára! kampányban. Tavaly Marosvásárhelyen több mint 200 gyerek kapott így cipőt, és több mint 50 gyereket öltöztettek fel, így az idén is meghirdetik a jótékonyági kampányt. Aki adományozni szeretne, december 15-ig vásároljon és adományozzon egy pár új cipőt. A csomagok csak új terméket tartalmazhatnak, és ha lehet, új, vastag ruhát is (pulóver, kabát), könyvet, játékot, sapkát, sálát, iskolaszereket is mellékelhetnek a jótékonykodók. Az adományokat az egyesület Avram lancu utca 29. szám alatti székhelyére lehet elvinni naponta 10–13 és 17–19, szombaton 10–13 óra között. A kampányról bővebben a 0265-311-727-es telefonszámon, e-mailben az office@divers.org.ro címen lehet érdeklődni vagy a <https://fundatiazurlu.ro> oldalon.

Drogkereskedőket kaptak el

November 11-én a szervezett bűnözés megelőzésével foglalkozó ügyészség (DIICOT) 15 házkutatási parancsot adott ki olyan személyek esetében, akik a gyanú szerint tavaly és idén Maros és Kolozs megyében szintetikus drogot forgalmaztak. Közülük négyet november 10-én éjjel tetten értek, amint egy nagyobb tétel kábítószer akartak eladni. A házkutatások nyomán újabb öt személyt helyeztek 30 napos vizsgálati fogságba.

Házkutatás feltételezett adócsalóknál

November 14-én hajnalban a Maros, Giurgiu, Ilfov, Dâmbovița megyei, valamint a bukaresti ügyészség vizsgálása keretében 14 házkutatást tartottak olyan személyeknél, akiket eddig összesen mintegy egymillió lejes adócsalással vádolnak. A kivizsgálás folyamatban van.

Valószínűleg gyilkosság áldozata volt a gynyaszegi lakástűzben elhunyt nő

Amint korábban megírtuk, november 6-án felgyült és leégett egy gynyaszegi ház, a tűzoltók egy 58 éves nő holttestére bukkantak. A tüzeset körülményeit vizsgáló Maros megyei ügyészség megállapította, hogy a nő gyilkosság áldozata lehetett, mivel a házból ékszerek és egy mobiltelefon is eltűnt. A nyomozás során november 11-én három házkutatást tartottak Bákó és Suceava megyében, az utóbbi megyeszékhelyén, Suceaván egy kolozsvári lakhelyű 48 éves férfit terelődött a gyanú, akit november 12-én 30 napos vizsgálati fogságba helyeztek, minősített emberöléssel, rablással és szándékos gyújtogatással vádolják.

Hírszerkesztő: Vajda György



Fotó: Nagy Tibor

Gyermekfesztivál

A Creativity Egyesület november 18-án és 19-én, szombaton és vasárnap a Sapientia EMTE marosvásárhelyi campusának előcsarnokában interaktív gyermekfesztivált szervez. Részt vesznek a Dance Art, a Taekwondo Revolution, a Boróka néptáncgyűttes, a Navarra Dance, a Togetherdance, a Real Attraction, a Csillagfény néptáncsoport, a Karate Kyokushin és az Iskolás Sportklub vívószakosztályának sportolói. Az edzők elmondják azokat a fizikai törvényszerűségeket, amelyek az adott mozgásformákat – tánc, rúgás, ütés, védekezés – lehetővé teszik. Szombaton 11–12.30 óra között interaktív nagy játékokon lehet részt venni, 15–17 óra között tudományos

játékkavalkád lesz. Vasárnap Úton a Nobel-díj felé: kisgyerekek nagy álmokkal címmel 11–12.30 óra között a különböző találmányokról lesz szó, 15–17 óra között pedig – A csodálatos elmék harca programon – megismerkedhetnek a Nobel-díjas feltalálókkal. Mindkét napon 9.30–17.30 óra között állandó programokon lehet részt venni. Lesznek kézművesműhelyek, táncitanítás, bátorságpróba, Lego-műhelymunka.

A gyerekek programozhatják a Spike Prime és Spike Essential robotokat, részt vehetnek az Unirea líceum Curiosus fizika, asztrofizika és asztronómia szakkörének látványos csillagászati bemutatóin. A Sapientia éttermében lehet ebédelni. A teljes kínálat megtalálható a www.2naposkaland.ro elérhetőségen.

Jelentkezőket várnak a Mikulás-kupára

Az Angyalok a városban jótékonyági mozgalom kezdeményezői az idén másodjára szervezik meg a Mikulás-kupa minifociturnét. A turné bevételét a gyermekotthonban élők javára ajánlják fel, ezáltal a Mikulás segítségével 30 rászoruló gyereknek szeretnének ajándékot vásárolni.

A turné november 25-én, szombaton reggel 9 órakor kezdődik a Serafim Duicu általános iskola tornatermében (Hunyadi utca 38. szám). Várják a benevező csapatok jelentkezését november 21-ig a 0740-992-990-es telefonszámon.

RENDEZVÉNYEK

Vass Áron-émlékiállítás

A Makfalvi Polgármesteri Hivatal, a Marosvásárhelyi és a Marosvásárhelyi Székely Nemzeti Tanács, valamint Vass Áron hagyatékának Facebook-csoportja november 19-én, vasárnap 12 órakor emlékkiállítást nyit a makfalvi művelődési otthonban Vass Áron, „a székely harisnyás szobrász” alkotásaiból, valamint a munkáiról készült fotókból. Vass Áron (1891–1979), a község szülőltje fekete kerámiából készített munkákat a székelyekről, illetve kedvenc témájáról, a bivalyokról, amelyek ma számtalan otthon díszítenek.

Könyvbemutató a Teleki Tékában

November 17-én, pénteken 18 órától – a 29. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár egyik eseményeként – a Teleki Tékában bemutatják Balázs Ádám A legnagyobb székely. Orbán Balázs élete és munkássága címmel a Kriterion Könyvkiadó gondozásában megjelent monográfiáját. A hiánypótló kötetéről, valamint

Orbán Balázs életművéről László Lóránt történész, a Teleki Téka könyvtárosa és H. Szabó Gyula, a Kriterion Könyvkiadó igazgatója beszélget.

Könyvbemutató a kommunizmusról

November 24-én, pénteken 17 órától a marosvásárhelyi Gemma Book Caféban (Bolyai utca 10. szám) bemutatják Alina Nelega Mintha mi sem történt volna című, magyarul megjelent kötetét. Alina Nelega könyvének cselekménye a romániai kommunista diktatúra utolsó évtizedében játszódik. A szerző nem ikonikus, történelemkönyvbe illő eseményeket ír le, hanem a mindennapokat mutatja be az elnyomásnak leginkább kitett emberek perspektívájából. A regény a kisebbségek szempontjából mutatja be a diktatúrát, ezáltal hangot adva a tabusított történeteknek, hozzájárulva egy traumával teli időszak kibeszüléséhez. A kötetet a Lector Kiadó gondozta. A könyvbemutatót jelen lesz Alina Nelega szerző, Gálfalvi Ágnes, a Lector Kiadó vezetője, a könyv szerkesztője és András Orsolya fordító is.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.



642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A romániaiak leginkább a hadseregben bíznak

Romániában a felnőtt lakosság leginkább a hadseregben, legkevésbé pedig a parlamentben bízik – vonták le a következtetést annak a friss felmérésnek a szerzői, amelyet a News.ro hírportál megrendelésére végzett az INSCOP közvélemény-kutató intézet.

A kedden ismertetett felmérés összehasonlító adatokkal szolgál arról, hogyan változott a különböző hazai és nemzetközi intézményekbe vetett bizalom Romániában az utóbbi tíz évben. Tíz évvel ezelőtt is a hadseregnek volt a legmagasabb bizalmi indexe, amely azóta további 5 százalékponttal 70,4 százalékra erősödött. A második helyen továbbra is az egyház áll, melynek bizalmi indexe azonban csaknem 3 százalékponttal 62,5 szá-

zalékra csökkent. A rangsorban a NATO (55,4 százalék) és az Európai Unió (50,3 százalék) következnek: közülük előbbinél 3,3 százalékpontos, utóbbinál 1 százalékpontos javulást mértek a 2013-as adatokhoz képest. A rendőrség megítélése 2,6 százalékponttal 48,6 százalékra, a települési önkormányzaté 1,4 százalékponttal 41 százalékra, az államelnöki hivatalé pedig 4 százalékponttal 29,8 százalékra javult. Jelentősen (csaknem 8 százalékponttal) csökkent a román nemzeti bank (BNR) bizalmi indexe, amely most a megkérdezettek 43,3 százalékának bizalmát élvez. A kormányba vetett közbizalom a tíz évvel ezelőtti 34,8-ról 19,4 százalékra esett vissza, a legkevésbé pedig most a parlamentben bíznak a megkérdezettek: a törvényhozás bizalmi in-

dexe is (9,4 százalékkal) 17,4 százalékra csökkent. Remus Stăvulescu, az Inscop igazgatója elsősorban az ukrain háborúnak tulajdonítja a hadseregbe és a NATO-ba vetett bizalom növekedését. Megítélése szerint az elnöki hivatalra, illetve a kormányra és parlamentre vonatkozó adatokat nem lehet elvonatkoztatni a megkérdezettek politikai preferenciáitól, másfelől érthetőnek tartja az utóbbi két intézmény megítélésének romlását, hiszen a mostani felmérés olyan válságosorozat (világjárvány, háború, energiaválság, politikai instabilitás) után készült, amely megingatta az emberek közintézményekbe vetett bizalmát. A felmérést október 23., november 2. között telefonos módszerrel végezték egy 1100 fős országos reprezentatív mintán. (MTI)

Ország – világ

A vártnál gyengébben teljesített a gazdaság

A nyers adatok szerint 0,2 százalékos volt a gazdasági növekedés Romániában a harmadik negyedévben 2022 azonos időszakához képest – közölte kedden az Országos Statisztikai Intézet (INS). Az év első kilenc hónapjában, ugyancsak a nyers adatok alapján, a bruttó hazai termék (GDP) 1,1 százalékkal nőtt a múlt év azonos időszakához viszonyítva. Az év első kilenc hónapjában reálértékben 1,9 százalékkal nőtt a GDP – derül ki az INS adataiból. A harmadik negyedévben a román GDP reálértékben mindössze 0,4 százalékkal haladta meg a második negyedévi értéket. Az INS adatai azt mutatják, hogy a román gazdaság teljesítménye elmarad az előzetesen várttól. A 2023-as költségvetés tervezetének elkészítéskor a kormány 2,8 százalékos növekedéssel számolt. (MTI)

A nemzetközi bíróság tagja lett a volt külügyér

Az elnök országa és a nemzetközi jog győzelmének nevezte, hogy külügyi tanácsadóját, Bogdan Aurescu volt külügyminisztert a hágai Nemzetközi Bíróság tagjává választották. Az ENSZ-ben lezajlott választásról tudósító román média kiemelte, hogy – a kelet-európai térség más régiók által is támogatott jelöltjeként induló – Bogdan Aurescu Oroszország jelöltjét győzte le a szavazáson 117-77 arányban. Az ENSZ 11 tagú Biztonsági Tanácsában Aurescu a szükséges 8 helyett 9 támogatást szerzett. A hágai székhelyű, 15 tagú Nemzetközi Bíróság tagjait kilenc évre választják, most öt új tagot választottak, megbízatásuk 2024-től kezdődik. A román jelölt mellett Ausztrália, az Egyesült Államok, Mexikó és Dél-Afrika jelöltje kapott megbízást. (MTI)

Újabb, a Gázai övezetből kimentett román állampolgárok érkeztek haza

Megérkezett Bukarestbe kedden hajnalban a Gázai övezetből evakuált román állampolgárok és családtagjaik egy újabb, 86 tagú csoportja – közölte a külügyminisztérium (MAE). A menekültek szombaton lépték át a határt a rafahi átkelőnél, ahonnan a MAE válságtábjának mobil egységei Kairóba kísérték őket. A csoportot a Tarom nemzeti légitársaság egy különjárata szállította Egyiptomból Romániába. A válságtábj folytatja a párbeszédet az izraeli és az egyiptomi hatóságokkal annak érdekében, hogy megkönnyítse a többi román állampolgár és családtagjaik evakuálását a Gázai övezetből, a helyszíni fejlemények és az érintett felekkel kötött megállapodások függvényében – írta a MAE. A tárca szerint eddig 220 menekültet juttattak a Gázai övezetből Romániába az evakuálásukat kérő román állampolgárok és családtagjaik közül. (MTI)

Történet a nemlétezőktől

(Folytatás az 1. oldalról)

valójában ez-e, hiszen most épp egy ilyen drámáról van szó: amely egy egykori, az eltűnésbe fojtott közösség egyik letragikusabb korszakáról szól, akkor játszódik, és kortárs marosvásárhelyi író műve, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tropa Miklós Társulatának előadásában. De az ősbemutatóra csak ma, szerda este kerül sor.

Így csak annyit tudunk, hogy képzeletbeli emlékoszlop-állítás, memento és tisztelgés egy közösség előtt. Figyelmeltetés és felkiáltójel, hogy ne hagyjunk elveszni értékeket. Székely Csaba kortárs drámaíró Az igazság gyertyái című drámája, valamint a dráma alapján Sebestyén Ába rendezésében november 15-én bemutatandó előadás a bözödújfalusiak 1940 és 1944 közötti megpróbáltatásainak állít emléket – egy rendkívül különleges közösség azon éveinek, amelyekben a vallási identitás élet és halál kérdésévé változott.

Bözödújfalun már nem létezik, de annál erősebben él. Legendává, majd szimbólummá változott. Igaz, elsősorban a falurombolás szimbólumává. Most a téma nem ezen vetülete, hanem a kevésbé ismert, de nem kevésbé jelentős oldala jelenik meg a múltból a mában: az egykor benne élő vallási közösség tragédiája, ami annak eltűnéséhez vezetett. A hegyi patakoknak a közösség házaíra zúdított vize csak elvezette az akkor elindult folyamatot. És most, e tömegerben fekvő házsorok lakóinak árnyai színpadi alakokként térnek vissza, hogy elmeséljék nekünk történeteiket.

Befejeződött a választúti Bánffy-kastély felújítása

Befejeződött a választúti Bánffy-kastély felújítása, a restaurált műemlék épületet jövő héten adják át – közölte az MTI-vel kedden Vákár István, a Kolozs megyei önkormányzat alelnöke.

A Kolozsvártól 25 kilométerre található Választúton álló kastélyt kulturális központként hasznosítaná a megyei közgyűlés. Az értékes ingatlant több mint öt év alatt sikerült restaurálni, átadása után a turisztikai körforgásba is bevonják. Az európai uniós forrásokból és a megyei tanács önrészből megvalósult restaurálás során a kastély belső terei és külső homlokzatai is megújultak, és az egykori parkot, tavat is helyreállították.

Vákár István az MTI-nek elmondta: a belső és külső munkálatokkal is elkészült a kivitelező, már csak az utolsó simítások vannak hátra. Ezekre a parkosítási munkálatok esetében tavasszal kerül sor.

A műszaki átadás megtörtént, a világítás, fűtés is működik, a jövőben még a

korhú bútorzat beszerzése következik – tette hozzá az alelnök, aki szerint ez utóbbit ugyanakkor a román kormány deficitcsökkentő intézkedései is hátráltatják, idén nem fordíthatnak pénzt erre, de beszerezni sem könnyű az értékes berendezést.

Az RMDSZ politikusa közölte: a Bánffy család egykori nyári rezidenciájában kulturális rendezvényeket, kiállításokat, könyvbemutatókat, kisebb koncerteket szervezne a fenntartó megyei közgyűlés. A park szabadterei rendezvényeknek, alkotótáboroknak adna helyet.

Az egyedülálló kastély felújítására 2017-ben nyert csaknem 20 millió lejes uniós támogatást a Kolozs megyei önkormányzat, a felújítás azonban csak 2021-ben kezdődhetett el. Mivel az értékes belső faburkolattal rendelkező műemlék épület restaurálása nagy szakértelmet igényelt, csupán a tender negyedik meghirdetése után sikerült kivitelezőt találni. A munkálatokra szánt

összeget is emelni kellett, az uniós pénzt a megyei közgyűlés saját költségvetéséből egészítette ki.

A választúti kastély az egyik legfontosabb erdélyi nemesi család, a Bánffy család nyári rezidenciája volt. A Kastély Erdélyben szakportál leírása szerint az 1848–49-es forradalomban nagyon megrongálódott udvarház felújításából született 1859 után, báró Bánffy Albert, majd fia, Bánffy Ádám megrendelésére.

A 19. század második felében nyerte el jelenlegi formáját, legnagyobb értékét az épen megőrzött belső burkolatok képezik. A csarnok földszinti falait tölgy- és kőrisfából készült neoreneszánsz jellegű burkolat borítja. Az ebédő fő ékesége a zöld mázas cserépkályha, melynek két oldalfalán a magyar történelem jelentős pillanatait ábrázoló domborművek láthatók.

A kommunizmus idején államosított épületben 2007-ig kiegészítő iskola működött, majd használaton kívül állt. (MTI)

Felavatták az ukrán pilóták felkészítését is szolgáló kiképzőközpontot

Felavatták hétfőn a holland, dán, amerikai és román együttműködéssel megalapított Európai F-16-os Kiképzőközpontot (EFTC), ahol a román és más NATO-szövetséges katonák mellett az ukrán hadsereg pilótáit fogják felkészíteni az F-16-os harci gépek használatára – közölte az Agerpres hírügynökség.

A Bukarestet a Fekete-tengerrel összekötő közlekedési folyosó fetești-i Duna-hídja közelében található, 86-os Borcea légitámaszponton létesült kiképzőközpontot Angel Tilvar román és Kajsa Ollongren holland védelmi miniszter adta át. A román tárcavezető szerint a közös projekt a térséget fenyegető veszélyek leküzdését célzó nemzetközi partnerséget erősíti.

Tilvar megerősítette: Románia és más NATO-tagállamok katonái mellett a romániai támaszponton képezik ki azokat az ukrán pilótákat is, akik az európai államok által Ukrajnának adományozott F-16-os harci gépekkel fognak repülni. Mint mondta: az Európai F-16-os Központban az új képesítések megszerzésére irányuló képzést a „globális kontextusra” tekintettel gyorsított ütemben bonyolítják le. Az ukrán pilóták kiképzése várhatóan körülbelül hat hónapig tart.

Kajsa Ollongren rámutatott: Hollandia, Dánia és Norvégia arra készül, hogy F-16-osokat szállít Ukrajnának. Ezért fel kell gyorsítani a pilóták képzését, ami egyébként már elkezdődött Dániában és az Egyesült Államokban. A holland miniszter fontos előrelépésnek nevezte az Európai F-16-os Kiképzőközpont meg-

alakulását. A romániai kiképzőközpontba a múlt héten érkezett meg öt holland F-16-os harci repülő, amelyek gyártója, az amerikai Lockheed Martin oktatókkal és karbantartó személyzettel vesz részt a pilótaképzésben.

A román légierőnél 2019-ben kezdődött meg az átállítás a szovjet gyártmányú MiG-21-esekről az amerikai F-16-osokra. Romániának eddig 17 használt (új hajtóművel és elektronikával, korszerű fegyverzettel felszerelt) F-16-os Fighting Falcont sikerült beszereznie Portugáliától, tavaly novemberben azonban Bukarest további 32 használt F-16-os harci repülőgépet beszerzéséről írt alá szerződést Norvégiával.

Az első felújított norvég F-16-osok várhatóan az év végén érkeznek meg Romániába. (MTI)

Németország Eurofighter harci repülőekkel erősíti Románia légtérvédelmét

November végétől Németország négy Eurofighter vadászgépet telepít Romániába korlátozott időre, az orosz drónok légtérsértéseire hivatkozva – jelentette pénteken az Agerpres hírügynökség a bukaresti német nagykövetség közleményére hivatkozva.

„Az elmúlt hónapokban többször is drónok sértették meg Románia légterét, ez ismét megmutatta, mennyire közel zajlik Oroszország Ukrajna ellen indított illegális agressziós háborúja. Németország szolidaritást vállal közeli szövetségeseivel ezekben a nehéz időkben, és segít Romániának légtere és egyben a

NATO légtere biztonságának megőrzésében” – idézte Peer Gebauer nagykövetet a külképviselet közleménye. A német légierő vadászgépei korlátozott ideig megerősített légtérvédelmi járőrszolgálatot végeznek majd Romániában, akár csak a háború elején, 2022 februárjában és márciusában tették. A Luftwaffe négy Eurofightere és a harci repülőket kiszolgáló 150 tagú katonai különítmény a konstancai kikötő közelében, a Fekete-tenger partvidékén lévő Mihail Kogălniceanu katonai támaszponton fog állomásozni.

A közleményből kiderült: a német kontingens biztonsága érdekében „vé-

delmi rendszert is telepítenek a pilóta nélküli, kis légi járművek ellen”. Németország felajánlotta, hogy a drónok elleni védelmi rendszer hosszabb időre Romániában maradjon a „hiteles elrettentés részeként”.

Szeptember végén az Egyesült Államok is négy F-16-os harci repülőgéppel, és egy újabb, száztagú különítménnyel erősítette katonai jelenlétét Romániában, miután az ukrán gabonaexportban jelentős szerepet játszó folyami kikötők ellen intézett orosz támadások során több – vélhetően az ukrán léghaderő által lelőtt – drón roncsai csapódtak be a NATO-tag Románia területén. (MTI)

Szent Márton csodáját ünnepelték

Szent Márton a szegények, katonák, koldusok, ló- és lúd-tartók, szabók és borászok védőszentje. Általában lóháton és kardjával köpenyét félbevágva ábrázolják. Már életében legendák keringtek jószágáról, Franciaország védőszentje lett, majd Szűz Mária után Magyarország védőszentje is. A népi kultúrában is mély nyomot hagyott.

Glígor Róbert László

Szent Márton Pannóniában, Savariában (ma Szombathely) született 316-ban, szinte gyermekként lett római katona, bár pap szeretett volna lenni. A feljegyzések megemlítik segítőkészségét, jóindulatát. A legenda szerint egy téli este egy nélkülöző koldussal találkozott. Saját köpenyét kardjával kettévágta, és egyik felét a didergő koldus vállára borította. Álmában Jézus jelent meg a koldusnak adott köpenydarabban. A fiatal katona felhagyott a szolgálattal, 22 évesen megkeresztelkedett, hittérítő munkába kezdett, később püspök lett. Márton tisztelete halála után gyorsan terjedt. Tisztelete egyre nőtt,

népszerűvé vált az emberek körében. Szent István király a lázadó Koppány elleni csatájában az ő támogatását kérte. A győzelem után Márton az Árpád-ház, majd a magyar királyok patrónusa és Magyarország védőszentje lett. A népi kultúrában Márton napja a gazdasági év zárása, de az adventet megelőző utolsó jelesebb ünnep is, amikor lakodalmazni is lehetett, utána kezdődött a karácsonyt megelőző böjt.

Egy régi mondás szerint aki ezen a napon nem eszik ludat, az a következő évben éhezni fog. Ezért ezen a napon sült ludat ettek, és új bort ittak. Szent Márton lúdja voltaképpen egy régi római étkezési szokás és hagyomány későbbi továbbélése. Ehhez kapcsolódott a legenda: Márton alázatból a ludak óljába bújt, hogy ne válasszák püspökké, a libák azonban gágogásukkal elárulták. Ezért Márton napjának a tömött lúd lett az ünnepi eledele.

A libalakomák nálunk is bekerültek az éttermi kínálatba, az utóbbi években a marosugrai Haller kastélyszálló éttermében ilyenkor nem hiányzik a menüből a liba, múlt hétvégén is libahúsos ételek-

kel, élözenével és a mikesfalvi pinceszet boraival várták a vendégeket. A nyáradszeredai Csámborgó vendéglőben is Márton-napi hétvégét tartottak inycsiklandó menüvel: húsleves lúdgégetésztával, sült libacomb lilakáposztával, hagymás burgonyával, desszertnek lúdlábtortát szolgáltak fel, volt élözenés est, és tombolán egy konyhakész libát lehetett nyerni. A Gerendás panzióban sem hiányzott a hévégen a Márton-napi lakoma: tárkonyos libaragulevest, sült libacombot grillezett tört krumplival, lilakáposztával és karamellizált almaszósszal kínáltak a Kibéd és Makfalva között található étteremben.

Meglátni a csodát

Nyáradszentmártonban a település névadó szentje tiszteletére nemcsak a katolikus hívek gyűlnek össze imádkozni, ez a nap az egész közösség ünnepe lett. Múlt vasárnap az unitárius templomban ökumenikus istentiszteletre került sor, ahol *Kerekes József* református lelkész a katona Márton jöttének legendáját felemlítve figyelmeztetett: Márton meglátta a koldust, de igazán akkor látott, amikor álmában



Nyáradszentmártonban nem maradt el a libasziros kenyér

Fotó: Glígor Róbert László

meglátta Jézust az ő köpenyével. Az események mögött meg kell látni a csodát, meg kell látni Istent, de ez csak tisztánlátással lehetséges, mert a világot amúgy olyannak látjuk, amilyenek magunk vagyunk – mutatott rá a lelkész, olyan eseményeket kívánva, amikor megtisztul a szemünk, szívünk, hogy meglássuk Istent.

Az istentisztelet keretében ének-szolgálatával fellépett a nyáradszeredai Deák Farkas Általános Iskola *Ferencz Órs* tanár vezette ifjúsági kórusa, majd *Kiss Sándor Lóránd* unitárius lelkész hívta meg az ünneplőket a helyi kultúrotthonhoz. Ugyanis az ünnepség keretében került sor a szinte napra pontosan 52 éve épített, a közelmúltban felújított művelődési hajlék átadására: a szalagvágás után a nyáradszeredai Bekecs néptáncszínház a *Párosan szép* című folklórműsorával üdvözölte meg a termet megtöltő tömeget. Köszöntőbeszédében *Varga Ervin*, Csíkfalva község alpolgármestere rámutatott: mint minden épület, az idő és az elemek hatására ez is elhasználódott, de az emberek hite és elkötelezettsége lehetővé tette, hogy ismét megújuljon, és szolgálja a közösséget. „Kérem Önöket, hogy mikor belépnek ebbe az épületbe, ne csak a falakat és a padlót lássák, hanem azokat az élményeket, emlékeket és kapcsolatokat is, amelyek itt születtek és fognak születni. Legyen ez a kultúrotthon egy olyan hely, ahol Nyáradszentmárton minden lakosa büszkén mondhatja: itt érzem magam otthon.”

Hogy az ünneplés teljes legyen, itt került sor a Márton-napi vigaságra és lakomára, nem hiányzott a lilahagymás zsiros kenyér, a jó bor és a muzsikaszó, amit különböző tárgyanyeremények kísorsolásával

„fűszereztek”, és sokan várták a földjé, a liba nyertes számának kihúzását is: a gágogó jószág ezúttal Csíkfalván lelt új gazdára.

Meggyűlt Szent Márton lámpása

Tours-i Szent Márton püspök nagy tiszteletnek örvend a katolikus egyházban, ezért kapott saját ünnepet, és ezért kötődik a nevéhez vagy a napjához nagyon sok szokás. A német nyelvterületen a Márton-napi tüzek gyújtása, fáklyák készítése és a Márton-napi lámpáskészítés lett hagyomány. A Márton-napi lámpás hagyományok és a tűzgyújtás kialakulása a katolikus egyház rendelkezésére köszönhető, amely szerint a fény használata ezen a napon arra szolgál, hogy Szent Márton emléke és jó cselekedeteinek híre eljusson mindenkihez.

Szovátán néhány éve az S. Illyés Lajos Általános Iskola és az önkormányzat közösen szervezte meg a lámpagyújtást, idén is pénteken kora este meggyújtották a fényeket a tanintézmény óvodásai és kisiskolásai, majd a pedagógusok, szülők kíséretében a városközpontot át az önkormányzat udvarára vonultak, ahol Márton-napi tüzet is gyújtottak. „Ezúton is köszönjük pedagógusainknak, hogy próbálják gyermekeink tevékenységét úgy szervezni, hogy kellemes várokkal éljék meg a közelgő ünnepeket. Vigye ez a fény fogadalmunkat: igyekezzünk jótékonyak, együttérzőek, szeretetteljesek lenni ezután” – írta az önkormányzat közösségi felületén *Fülöp László Zsolt* polgármester az eseményt követően, emlékeztetve, hogy a Márton-napi lámpás felvonulás és fáklyagyújtás a jó cselekedeteket szimbolizáló fényt hivatott hirdetni.



Szovátán ismét Márton-napi tüzet gyújtottak

Fotó: Szováta önkormányzata

Erről jut eszembe

Talán még sohasem volt egy összességében és egyedi alkotásai-ban is ekkora élményt nyújtó festészeti kiállítás Marosvásárhelyen, mint ez, amely pár napja vonzza a közönséget a Marosvásárhelyi Kulturális és Művészeti Központ Várgalériájába. Ragyognak, fényt sugároznak a nagybányai remekművek, beszippantják a nézőt varázsos hangulatuk búvkörébe, ha sietne is, hosszasan marszaltják a két tágas teremben. A modern magyar és erdélyi festészet nagy értékének tekintett 45 alkotást, melyeknek jelentős hányadát nemzetközileg is számontartják, a Közép-európai Épített Örökség Megőrző Alapítvány által kezdeményezett Közép-európai Örökség Program keretében, annak támogatásával láthatjuk városunkban. Megvalósításában együttműködött a budapesti Szépművészeti Mú-

zeum, az Ernst Galéria, a Nagybányai és a Maros Megyei Múzeum is, de a tárlat aligha jött volna létre, ha nem garantálja a vásárhelyi polgármester személye. Soós Zoltán szakmai felkészültsége, régészeti, művészettörténeti jártassága, az a szenvedély és céltudatossága, amellyel a város műkincseit gyarapítani igyekszik, országos, sőt külföldi viszonylatban is egyre ismertebb. Sokan tudnak már azokról a rendkívül színvonalas tárlatokról, amelyeket az utóbbi években rendeztek a Várgalériában, mérvadó szakmai körökben jó a visszhangjuk, ennek köszönhetően pedig újabb hasonló válogatott anyagok is bemutatathatók. Ez persze sok gonddal, bajlódással is jár, de kihívás is, és nem akármilyen fegyvertény. Gondoljunk csak arra, hogy most több olyan ritkaság is városunk közön-

sége elé került, amely hosszú évtizedeken át, vagy éppen közel egy évszázadon keresztül rejtőzködött valahol, és a lappangásból előkerülve keltett szenzációt, növelte meg sokszorosan a kép eredeti értékét, illetve aukción szerepelve a becsülnél jóval nagyobb összegért talált újabb gazdára. A Nagybányai Művésztelep egyik alapítója, *Ferenczy Károly* régóta rejtőzködő képe, a Lovak a vízben (Lóitatás) például 70 millió forintért kelt el mintegy évtizeddel ezelőtt a budapesti Virág Judit Galéria árverésén. A festőnek egy másik, szintén hosszasan lappangó műve, a nagy értékű *Gyermekek pónikon* ugyancsak kalandos úton került elő, és most itt van a szemünk előtt, Vásárhelyen. Hasonló példák még bőven sorolhatók. A tárlat mindenre odafigyelő, gondos kurátora, *Ereni Kurani*, a nagy hírű Ernst

Galéria társtulajdonosa több ilyenről is említett, amikor a megnyitó másnapján beszélgettünk. A későbbiekben remélhetőleg egy hosszabb interjúban is szólhatunk róluk. Nyilván ilyen alkotások nemigen kerülhetnek Marosvásárhely közösségi tulajdonába, honnan lenne erre pénz? De egy-egy hasonló válogatás elhozatala is egyértelmű nyereség a művészetkedvelők számára. És még szponzorok is léteznek a világon, akik néha segítenek műrekekkel gazdagítani a várost. Jó, tudom, a világ, az más, de néha itt is történnek csodák. Egy mindenre figyelő, jó városgazda erről sem feledkezik meg. *Bernády György* ebben a szellemben fejlesztette települését. Amikor 110 évvel ezelőtt a Kultúrpalotát felavatták, képtára is lett Marosvásárhelynek, annak alapanyagát pedig olyan nagy igényű alkotások képezték, mint amilyenekről ez esetben beszélünk. Aztán a körülmények elősegítették, hogy ezek végleg itt is

maradjanak. Most mások a körülmények, még ha *Soós Zoltán* mindenben követni is akarná jeles elődje példáját. De a várbeli művészeti központ a maga kiállítótereivel igazán ígéretes létesítmény. Sajnos tájainkon rossz napok járnak a kultúrára, művészetekre. A kormány ezen próbál spórolni. Letiltották az önkormányzatok ilyen jellegű kiadásait. Városunkban a polgármestert sem szokás dicsérni. Többnyire ellenszélben, ármánykodások, áskálódások közepette kell végeznie munkáját. Többeségi pártösszefogást is bevetnének ellene, csak hogy megszabaduljanak tőle. Bírálni mindig van mit, nem mondom, hogy minden vonatkozásban jól működik a megyezékhely és adminisztrációja. Sok mindenben javítani kellene. Viszont amiben előreléptünk, azt meg is kellene tartani. A kulturális pezsgést például. A legjobb szinten. Amilyen ezen a méltán reménykeltő kiállítást is sikerült tető alá hozni. (N.M.K.)

Népvándorlás kori kamarakiállítás nyílik a várban

A Maros Megyei Múzeum Régészeti Osztálya november 16-án, csütörtökön 15 órakor a várban levő épületben nyitja meg Gepidae (Gepidák) címmel azt a kiállítást, amely bemutatja a Maros völgye kora népvándorlás kori leleteit. A kamarakiállítás 2024. június 30-ig látogatható, keddtől péntekig 9 és 16, szombaton és vasárnap 9 és 13 óra között. Kurátorok: dr. Berecki Sándor, dr. Dobos Alpár, dr. Gál Szilárd Sándor, koncepció: dr. Berecki Sándor, dizájn: Karácsony István. A kiállítás anyagáról bővebben dr. Berecki Sándor (fotó) tájékoztatót.

Vajda György

A régész elmondta, hogy miután a harmadik század végén a római hadsereg kivonult Dacia provinciából, több nép is kisebb-nagyobb időszakra letelepedett ezeken a tájakon, majd továbbvándorolt. A kiállításon a Maros megyében előkerült régészeti leletek segítségével bemutatják a különböző népek kultúrájához kötődő tárgyi hagyatékot.

A kiállításon láthatók lesznek Marosszentannán kiásott, gótokhoz kötődő leletek, a Maroscsapón, Malomfalván előkerült gepida hagyaték, illetve Mezőbándról felszínre hozott kora avar kori leletek. A kiállítás magját viszont a 2015-ben Nagyernyében, a kerülő út nyomvonalának leletmentésekor feltárt korai, V. századi gepida temető anyagai képezi. Ugyanakkor az ettől nem messze – Marosszentgyörgy



Fotó: Nagy Tibor

határában feltárt – szintén erre a korszakra jellemző, de ázsiai hun jegyeket mutató részleges lovas sír anyaga is látható lesz a kiállításon.

A nagyernyei gepida temetőben 70 sírt találtak. 69-et valószínű, hogy valamilyen rituális céllal megbolygattak, és a tárgyak nagy részét kivették belőle, azonban egy női sír érintetlenül maradt, így ennek alapján a kiállításon teljes egészében rekonstruálják a sírban találtakat.

Ugyanígy a marosszentgyörgyi hun sír mellékletét is kiállítják. A régész kifejtette: sajnos az utóbbi tárgyi leletei is hiányosak, de néhány nagyon szép és jellegzetes korabeli lelet megmaradt, ezeket kiállítják. A marosszentannai, malomfalvi, csapói és mezőbándi leletek a kolozsvári Erdélyi Nemzeti Történeti Múzeumból származnak. Ezeknek a segítségével az i. sz. IV–VII. századot is illusztrálják szemelvényesen. A kiállítóter mellett kisebb

teremben a gyerekeknek a kiállítás ideje alatt a korhoz is részben kötődő múzeumpedagógiai foglalkozásokat tartanak. A tárgyak mellett a falakon levő pannókról tájékozódhatnak e korról a látogatók, ezenkívül minden tárlón egy QR-kód lesz, amelyet mobiltelefonnal beolvastva újabb információk birtokába juthatnak a látogatók.

Berecki Sándor hangsúlyozta, hogy a népvándorlás kora a korábbi római időszakkal kevésbé ismert,

azonban a leletekből kiderül, hogy a rómaiak által barbárokknak bélyegzett népek kimagaslóan megmunkált ötvöstárgyakat (aranyat, ezüstöt) hagytak hátra. A sírmelléletek is igazolják, hogy komplex túlvilági hiedelemvilággal rendelkeztek és széles körű kereskedelmi kapcsolatokat tartottak fenn a korabeli, igen messzi tájakon élő népekkel, hiszen arany és ezüst ékszereiket a többi között borostyánkővel, üveggel is díszítették. Ezekről győződhetnek meg a kiállításra látogatók.

A kiállítás a magyarországi Nemzeti Kulturális Alap Génius pályázati kiírásának köszönhetően valósulhatott meg, amelyre a Maros Megyei Múzeum 2021-ben jelentkezett két tárlatprojektjével. Erre az intézmény 8 millió forintot nyert, amiből megjelent a nagyernyei temetőlelet tudományos monográfiája, továbbá szeptemberben Marosvásárhelyen szerveztek egy nemzetközi tudományos konferenciát, ahol a korszakkal foglalkozó szakértők mutatták be kutatásaikat, illetve megjelent egy katalógus, amely majd megvásárolható lesz a tárlat helyszínén.

Bár Erdélyben előkerültek korabeli leletek – a legismertebbek közülük az aranyosgyéresi körgyűrűnél felfedezett népvándorlás kori temető, illetve az apahidai gepida vezérsír ékszerekkel –, Maros megyében a korhoz kötődő betervezett temetőfeltárás nincs. Amint a nagyernyei és a marosszentgyörgyi helyszínekről a tudományos kutatómunka kiderítette, kicsi a valószínűsége annak, hogy további leletek kerüljenek elő – mondta lapunknak a régész.

Zolit két köpenyes ovistársként ismertem meg sok-sok évvel ezelőtt, a nyolcvanas évek Marosvásárhelyén. Nem éreztem jól magam abban a közösségben, több gyerektől is tartottam – főleg lányoktól –, de róla a légynek sem ártó, tiszta lelkű kisfiú képe maradt meg bennem. Ez a kép a későbbiekben sem változott, amikor egy buliban vagy az utcán összefutottunk, és – különös módon – keményebben próbátételeket rejtő életútja feltárása közben is megmaradt olyannak, amilyenek egykor, a színes építőköcskák és egyéb fejlesztő játékok intézményesített terében láttam.

– Rendben voltak az óvodás és kisiskolás évek – szögezi le beszélgetésünk elején, de aztán lassan sötétednek az árnyalatok. Szóba kerülnek a bátyjával és két fiú unokatestvérével a nagyanyjuknál töltött nyarak, amikor a vézna kisöcs gyakran esett a nagyobbak áldozatává. Ha beárulta őket a felnőttéknél, amiért a Vikendtelepen a víz alá nyomták, vagy egyéb kínzásoknak tették ki, felkötötték a padláson a gerendára, és a lábujjait satuba szorították. De a testvéri, unokatestvéri kegyetlenkedések mellett egyéb ijesztő tapasztalatok is következtek. Amulva követem a kilenc közlekedési baleset felvázolását – volt, mikor biciklivel, volt, mikor gyalog ütötte el gépkocsi az átjárón, miközben a jelzőlámpa zöldet mutatott, de az is előfordult, hogy az ő elővigyázatlanágából következett be a baj.

– Emlékszel a nagy, csikos táblákra a Maros Mall építések? Én ott akkor átmentem a piroson. Anyum infarktussal feküdt a kórházban, siettem hozzá. Szerencsére az autó nem jött gyorsan – percről percre idézi fel a történeteket, majd egy korábbi, 6-7 éves korában átélt balesetre emlékezik.

– Az Arany János utcában volt egy autószerelő műhely, oda gyakran be-bekukucs-káltam. Éppen jöttem ki a műhelyből, és át akartam menni az úton, amikor egy szomszéd néni rám köszönt.

Egy utánfutós autó hátsó része kapta el, a kerékcavarok nyoma ott maradt a fején, de estére már hazakerült a kórházból. Igazi hor-

rorsztoriként hallgatom a legutóbbi – idei – esetet, amikor a munkából hazafelé bicikliző ismerősömet egy kisautó váratlanul kicsapódó ajtaja verte le járművéről a forgalmas utcára, ahol a mögötte haladó gépkocsi már nem válthatott irányt, átment a könyökén.

– Szerencsére bőrkabátban voltam – nyugtázza, miközben békésebb vizekre vágyva gyerekkori hobbijáról, a repülőmodelllezésről kérdezem. Nem sejtem, hogy a „balesetmotívum” a későbbiekben még lélekpróbalóbb módon tér vissza beszélgetésünkbe.

– Apum mindig barkácsolt, a nagybátyám pedig Balkán-bajnok volt vitorlázásban, rengeteget modellezett. Gyerekként sokat jártam hozzá, néztem, hogy építget. Aztán megkaptam apám régi modellarabjait, akkor kezdtem ebbe igazán bele 13 évesen – tárja fel a kiskori szenvedély forrását.

– Egyre jobban fejlődtem, első és második díjakat nyertem a megyei versenyeken. 16-17 évesen az országos első díj lett az enyém egy makettemért, amit egy bukaresti kiállításra is elvittek. Igaz, az úton összetört, de a díjat megkaptam. 19 évesen még jártam a Pionírházba, a későbbi Gyermek Palotájába. Felkérésre az oktatót is helyettesítettem.

Ebben az időszakban Zoli már dolgozott. Először, 17 éves korában, egy autószerelő műhelyben kapott munkát, az egyik unokatestvérével húztak ott le két évet. Amikor a rokon kiköltözött Magyarországra – a gyerekkori hierarchikus viszonyból lett barátság azóta is megmaradt –, Zoli még egy fél évet maradt a műhelyben.

A visszahúzott kapucni

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

Ott kellett volna lennem vele az autóban, amikor a végzetes baleset érte.

Gondolkodás nélkül bukik ki belőlem a kérdés: hogy lehetett ezt átvészelni?

– Tizenegy hónapig szét voltam esve, egyfolytában ittam. Nagyon durva gondolatok jártak az eszemben, egyszerűen nem bírtam elviselni az életet. Egy este, amikor nagyanyámhoz mentem, és át kellett kelnem a síneken, éppen jött a vonat. Nem tétoztam, de mielőtt a végső lépést megtettem volna, egy magas fiú jelent meg a hátam mögött, megfogta a kapuc-

nimat, visszahúzott, és ezt kérdezte: – Ezt most minek? Megéri? Fogalmam sincs, ki volt az a fiú.

A megmentéstől a gyógyulásig vezető út azonban még hosszú volt, és sötét árnyakkal teli. Egyszer aztán mégiscsak elfogyott.

– Lassan beletörődtem a megváltoztathatatlanba. 24 évesen a tükrögyárban kezdtem dolgozni, innen indult a reklámgrafikus pályám. A Népszáság egyik régi reklámja is az én munkám.

Zoli több reklámcégnél is kipróbálta magát, közben megtanult gravírozni, majd lézergravírozni, és a nyomdai munkát – tördelést, szerkesztést – is a magáévá tette. Vásárhely főterén és a Bolyai utcában több reklámpannó árulkodik a kezűgyességéről és kreativitásáról, egyes munkái pedig – főleg LED- (világító volumetrikus) betűk – külföldön kötöttek ki. Szakmai téren megtalálta, amit igazán szeret, a magánéletében azonban továbbra sem volt szerencséje.

– Egy internetes társkeresőn megismerem egy prahovai nőt – fogott bele az újabb életszakasz körvonalazásába. – „Élőben” első alkalommal félúton, Brassóban találkoztunk. A következő randevű helyszíne Szi-naja volt, ahova az újdonsült párom a 6-7 éves lányát is magával hozta. Nagyon jól telt az együttlét, és amikor harmadszorra itthon,

Vásárhelyen találkoztunk, a leánya azt kiabálta románul, miközben felém futott, hogy „tati, tati”. Ezután egyre több időt töltöttünk együtt, és mivel minden téren talált a szó, a párom 4-5 hónap múlva úgy döntött, hogy ideköltözik. Három év múlva jött a világra a kisfiunk. Akkor az élettársam már 37 éves volt, így nagy volt az esélye annak, hogy valami gond lesz a gyerekekkel. Így is történt, a fiunk Down-szindrómával született.

A párkapcsolat végét azonban nem a sérült gyerek körüli nehézségek, hanem a serdülőkorba lépett nevelt lány viselkedése idézte elő.

– Kilencedikes korában rendszeresen este 10 óra után jött haza az iskolából, részegen. Ezzel kezdődtek a problémák – mondja Zoli, majd sok egyéb mellett arra is kitér, ahogy a tinédzser a pár éves féltestvérével bánt. Amikor a fiúcska reggel lármázott, a lány a játékaival dobálta, hogy hallgasson, ha pedig délután rábízták a gyereket, nagy valószínűséggel a szeme láttára tartott pásztorrót valamelyik fiújával, a mindent utánozni próbáló kicsi viselkedése legálabbis erre utalt.

– Amikor a párommal különváltunk, a fiunk, aki addig már egész jól ügyögött, nem akart többet beszélni. Az anyjával és a féltestvérével továbbra is a városban maradtak, hiszen itt volt terápiás lehetőség a gyerekek számára. Eleinte még lehozta hozzánk a volt párom vasárnaponként, mostanában inkább én megyek hozzájuk, de sajnos eléggé megritkultak a találkozások.

A beszélgetés végén egy viszonylag új párkapcsolat ezernyi kérdése is felmerül. Egykori csoporttársam még keresi az utat, utakat, és nem tudja, okos döntés volt-e itthon maradni annak idején, amikor Miami-ban kaphatott volna fívós autófőlázós munkát. Nagyrészt beteg szülei miatt nem „repült” akkor ki, talán most másképp választana, de lehet, hogy mégsem. Mielőtt elköszönnék, úgy érzem, emlékeztetnem kell a síneknél feltűnő ismeretlenre, a védelemre, ami időtől és tértől független. Szavaimra kértely tükröződik tekintetében, miközben biciklijéről leveszi a lakatot.



Szerkesztette: Benedek István

Az inflációt növelhetik a kormány megszorító intézkedései

A kormány által szeptemberben elfogadott megszorító intézkedések ismét felgyorsíthatják az inflációt – jelentette ki pénteki sajtótájékoztatóján Mugur Isărescu, a Román Nemzeti Bank (BNR) elnöke.

Véleménye szerint a 2024. január 1-jén életbe lépő adóemelések 0,9 százalékponttal emelhetik a fogyasztói árindexet. Az idei év végére vonatkozó, 7,5 százalékos inflációs prognózisát ugyanakkor nem módosította a BNR.

Isărescu hangsúlyozta, hogy több bizonytalansági tényező is van: „megjelenhetnek sokkhatások, melyek feltornázzhatják az inflációt”. Ezek között a kőolaj világgpiaci árának emelkedését, valamint az ukrajnai és a közel-keleti háborút említette.

Szeptemberben Romániában éves szinten 8,8 százalék volt az infláció.

A Román Nemzeti Bank legutóbb november 8-án jelentette be, hogy 7 százalékon tartja a jegybanki alapkamatot.

A BNR elnöke emlékeztetett rá, hogy Romániának, az ikerdeficit miatt, egyre többet kerül az államháztartási hiány finanszírozása, az adósságállomány ugyanis elérte a GDP 50 százalékát, a folyó fizetési mérleghiány pedig meghaladta a GDP 10 százalékát. „Ne éljünk illúziók közt. Tíz százalékkal többet költöttünk, mint amennyit megengedhetünk magunknak” – fűzte hozzá Isărescu.

Az állami kiadások csökkentése nélkül a közadóság finanszírozására több pénz fog elmenni, mint amennyit a kormány az oktatásra vagy az egészségügyre költ, hangsúlyozta. „Ezért támogatunk minden, a kormány és a parlament által hozott költségcsökkentő és adóemelő intézkedést” – mondta a jegybankelnök. (MTI)

Változó adózás és kiszámíthatatlan gazdaság

Amikor enyhítés kellene, jön a szigor

Nagy-Bodó Szilárd

A kormány változtatott az adótörvénykönyvön, ami hatással lesz a vállalkozókra, akik az utóbbi időben nem voltak könnyű helyzetben. Sok vállalat vagy jogi személy nincs tisztában azzal, hogy milyen változások lesznek, illetve ez hogyan érinti őket. Az ő segítségükre szervezett szakmai tanácskozást november 9-én, a Kultúrpalota kistermében Kolcsár Károly parlamenti képviselő.

A politikus úgy véli, hogy a változtatások negatívan fogják érinteni a vállalkozókat. Például januártól növekedni fog a mikrovállalatokra kivetett adó mértéke. Azok sem örvendhetnek, akik osztalékot kapnak, hiszen erre is magasabb lesz az adó. Összességében véve sokkal nagyobb összeget kell majd befizetni az államkasszába, mutatott rá Kolcsár Károly.

Arra a kérdésre, hogy a kormány ezzel az adóemeléssel szeretné-e

csökkenteni a költségvetési hiányt, a képviselő úgy válaszolt, hogy ez lehet az egyik módszer, viszont a hiányt csökkenteni pusztán ilyen eszközökkel lehetetlen. A kormánynak nem jó a technikája, hogy azt a lovat üti, amelyik húz, vagyis a vállalkozók kárára akarja csökkenteni az államháztartási hiányt; most sokkal inkább engedményekre lenne szüksége ennek a szektornak, adott hangot véleményének Kolcsár Károly.

A politikus arra is rámutatott, hogy a mostani adóemeléseken túl az is a vállalkozók kárára van, hogy a kormány leállította az önkormányzati beruházásokat, így a cégek munkától és pénztől estek el. Ha nem tudnak dolgozni, nem termelnek hasznot, nem tudnak fizetést adni, és adó sem lesz, ami után fizessenek. Ilyen gazdasági és geopolitikai helyzetben a felelős döntés a vállalkozói szféra támogatása, és nem ellehetlenítése lenne, hangsúlyozta a képviselő.

Kolcsár Károly arról is beszélt, hogy a hét folyamán törvénytervezetet kíván benyújtani a parlamentbe, amely a kompenzálást tenné lehetővé. Ez azt feltételezi, hogy ha az állam tartozik egy vállalkozónak, az ne kelljen pénzt befizessen adó formájában az államnak. Ezzel meg lehetne szüntetni – legalább részben – a körbetartozásokat, amelyek egyre nagyobb méreteket öltenek, és egyre nagyobb rizikófaktorok jelentenek.

A vállalkozói szféra neheztel a kormányra az elmúlt időszak intézkedései miatt. A legutóbbi intézkedéseket a kormány felelősségvállalással fogadta el, megkerülve ezzel a parlamentet. Az RMDSZ nem tagja a kormánynak, az általa megfogalmazott javaslatokat, véleményeket a kormány nem fogadta el a magánszektor esetében, ezzel együtt minden eszközzel azon dolgoznak, hogy enyhítsék a gazdasági terhet a vállalkozók vállán, nyomatékította Kolcsár Károly.



Az eseményen részt vevő vállalkozók, akiket mind érint a kormány döntése

Fotó: Kolcsár Károly Facebook-oldala

Jól teljesített az OTP Bank Románia 2023 első három negyedében

Az OTP Csoport bejelentette 2023 első kilenc hónapjára vonatkozó pénzügyi eredményeit. A Budapesten közzétett jelentés szerint, amelyben a bank eredményeit konszolidáltan, a csoport beszámolási standardjainak megfelelően kiigazítva mutatják be, az OTP Bank Románia 2023 első kilenc hónapjában

236 millió lej konszolidált nettó nyereséget ért el.

A 2023 első kilenc hónapjában elért működési eredmény 203 millió lej, ami az előző év azonos időszakához viszonyítva 39%-os növekedésnek felel meg. Éves összevetésben (y-o-y) a teljes bevétel 15%-kal, a nettó kamatbevételek

6%-kal emelkedtek, míg a jutalékokból származó nettó bevételek 15%-kal voltak nagyobbak, a betétekből, valamint a tranzakciókkal kapcsolatos jutalékokból származó bevételek növekedésének köszönhetően. A működési kiadások a 2023 augusztusáig még két számjeggyű infláció szintje alatti mérték-

ben, 7%-kal nőttek az előző év azonos időszakához viszonyítva, amit főként a bérköltségek emelkedése és az azt ellensúlyozó, betétbiztosítási alaphoz való alacsonyabb hozzájárulás magyaráz.

„Ismét egy fontos mérőszám eléréséről számolhatunk be, hiszen az egymást követő második negyedében sikerül rekordnyereséget felmutatni, ami a bank üzleti tevékenységének és az ügyfelek elégedettségének konszolidálására összpontosító stratégiánk eredménye. A működés területén, valamint a termékeink esetében végrehajtott fejlesztéseink és az optimalizálás hozzájárultak a működési eredmény növekedéséhez, ami tulajdonképpen a korábbi beruházásaink, az ebben az évben megkezdett konszolidációs folyamat és elkötelezett csapatunk munkájának gyümölcse. Ezeket az eredményeket a hitelezési szegmens nyhe zsgorodása ellenére sikerült megvalósítani, ami azt is jelzi, hogy prudens megközelítést alkalmazunk, és egészséges portfólió fenntartására összpontosítunk. A betétállomány ugyanakkor jelentősen nőtt, különösen a lakossági szegmensben, ami a jelenlegi makrogazdasági környezetben az ügyfeleink irántunk tanúsított bizalmát nyomatékosítja. A jelenlegi bonyolult gazdasági környezetben is az a célunk, hogy biztosítsuk a bank erős pénzügyi helyzetét, és továbbra is

kiváló élményt és szolgáltatást nyújtunk az ügyfeleinknek” – nyilatkozta *Fatér Gyula*, az OTP Bank Románia vezérigazgatója.

A nettó kamatbevételek az első kilenc hónapban 6%-kal nőttek, és elérték az 513 millió lejt. Az emelkedést a vállalati és a lakossági hitelek magasabb kamatszintjei hajtották, miközben ezeknek a hiteleknél az államháztartás stabil maradt.

A bruttó hitelállomány az előző év első kilenc hónapjához viszonyítva 2%-kal, az előző negyedévhez képest 1%-kal csökkent, amit nagyrészt a vállalati hitelek iránti stabil kereslet, valamint a lízingszegmensben elért 14%-os növekedés magyaráz.

A betétállomány 4%-kal nőtt 2023 második negyedévéhez viszonyítva a lakossági betétállomány 7%-os növekedésének, valamint a vállalati betétállomány stabil szintjének köszönhetően. Az idei év első kilenc hónapját az előző év azonos időszakával összehasonlítva a betétállomány 11%-kal nőtt, amit főként a lakossági szegmensben elért 27%-os növekedés segítette. A nettó hitel/betét mutató 109%-ra csökkent (-18 százalékpont 2022 végéhez képest).

A bank helyi jelentési előírások szerint számított teljes eszközállománya elérte a 20 milliárd lejt, ami 3%-os csökkenésnek felel meg 2022 szeptemberéhez viszonyítva. (közlemény)



4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Sikertelen a hidrogénhajtás, de a Toyota nem adja fel

A globális újautó-piac egyre inkább az elektromos autók irányába mozdul el, ez már jó ideje látszik. Mind a személygépjárművek, mind a haszonjárművek, teherautók ese-

tében egyre nagyobb hangsúly kerül az elektrifikációra. A nagy autógyártók sorra jelentik be az újabb és újabb villanymodelleket, ezzel párhuzamosan pedig a hagyományos,



Honda CR-V hidrogén hajtással

Forrás: Twitter/X

belső égésű motorral szerelt autók előállításának megszüntetését. Vanak viszont különutasok, akik nem hisznek abban, hogy valóban az elektromos autózás lehet a jövő, cserébe inkább a hidrogénhajtás mellett tették le a voksukat. Mostanra viszont ennek a vonalnak a fő képviselője, a Toyota is belátta, hogy nem feltétlenül az a járható út, ha fenn akar maradni, illetve meg akarja őrizni a globális első helyet az autópiacon.

A japán gyártó a napokban elismerte, hogy finoman szólva nem volt sikeres az üzemanyagcellás autók, a Mirai, viszont ez nem azt jelenti, hogy teljességgel fel fogja adni a próbálkozást. Erről beszélt Hiroki Nakajima, a Toyota technológiai igazgatója a Japan Mobility Show-n. Meglátása szerint a legnagyobb problémát az jelenti, hogy nehéz megvalósítani a hidrogéntöltő állomásokat, pontosabban ez a nehezebb, ennél jóval egyszerűbb hidrogénhajtású autót gyártani, csak hogy azokat nem veszi senki, mert nincs ahol tankolni. Nakajima úgy fogalmazott, hogy az infrastruktúra hiánya okozta a Mirai sikertelenségét.

Azonban hiába a nagyon alacsony eladás, a Toyota nem mond le az üzemanyagcellás tervéről, csupán változtat rajta egy keveset. A jövőben ugyanis nem a személyautókba tervezi ezt a hajtásláncot, hanem a haszonjárművekbe, főként azokba, amelyek két helyszín között közlekednek. Ha egy bizonyos helyen specifikusan meg lehetne



Toyota Mirai, második generáció

Forrás: totalcar.hu

határozni, hogy hol közlekednek ezek a járművek, akkor könnyebb lenne a tankolást kivitelezni, vélik a Toyota szakemberei.

Arról nem beszéltek, hogy távol-ságban – kilométerben – kifejezve mit is jelent ez a használat, hiszen ha csak rövid távokat tudnak lefedni, nem jutnak vele előre. Elvégre ott vannak a kis méretű, 200-300 kilométer megtételére alkalmas elektromos furgonok, amelyek a városokban teljesen károsanyagkibocsátás-mentesen tudnak szállítani. A hatótávolságuk elégséges az egy nap munkához, éjszaka pedig bőven van idő, hogy teljesen feltöltse őket az üzemeltető. Vagyis ilyen megközelítésből itt sem biztos terv az üzemanyagcellás autók, viszont ne írjuk le a Toyotát. Biztosak lehetünk benne, hogy a Föld legnagyobb autógyártója is tisztában van a versenyhelyeztetel, és jól megfontolt tervvel fog előállni. Lehet, hogy erre a tervre nem is kell sokat várni, hiszen a Toyota az Isuzuval közösen jelentette be október közepén, hogy könnyű, üzemanyagcellás teherautókat fog fejleszteni. Egyelőre ennél többet nem árultak el, dátumot sem említettek. Valószínűleg kezdetleges fázisban lehetnek, így hiba lett volna ígérni valamit, amit aztán nem tudnak betartani.

Ami pedig a Mirait illeti: az első generációból, amelyet 2014-től gyártottak, mindössze 5500-at sikerült eladni. A második generáció már sikerebb volt, ebből 15.000 talált gazdára. Viszont ez még min-

dig nagyon kevés, még akkor is, ha új technológiáról beszélünk. A Toyota észszerű döntést hozott, amikor belátta, hogy a hidrogénhajtás, a személyautók szintjén legalábbis, el kell engedni. A kudarcot látva külön érdekesség, hogy a Honda is a hidrogénhajtás irányába kacsingat. Nem is olyan régen egy üzemanyagcellás CR-V-t lehetett látni Japán közútjain, egyelőre álcázott formában, de ha már a forgalomban is tesztelik, az azt jelenti, hogy közel lehet a gyártásérett változat.

A Toyota új tervéről pedig azt lehet mondani – bár kristálygömb nincs nálunk –, hogy még sikeres is lehet, hiszen már korábban is rebesgették a szakújságírók és a piaci elemzők, hogy a hidrogénhajtás optimális felhasználási területe az áruforgalomban lehet. Van viszont egy „de” ebben a képzetben is. Ez pedig nem más, mint hogy időközben az elektromos teherautók is megjelennek, egyre nagyobb táv megtételére képesek, ami már most, még a megjelenésük előtt visszaszorítja a hidrogénes haszonjárművek piacát. Ezzel együtt is dicséretes a Toyota részéről, hogy fejlesztje ezt a hajtásláncot, hiszen ha a földi közlekedésben nem lesz hasznos, vagy csak rövid ideig fogják használni, a légi és vízi közlekedésben egyre inkább az körvonalazódik, hogy a hidrogénhajtás fogja leváltani a hatalmas és rettenetesen szennyező belső égésű motorokat. Persze – sajnálatos módon – erre még sokat kell várni.

A soha véget nem érő elektromos számháború

Az emberek mindig versenyezni akartak egymással, ezzel első perctől így voltak az autógyártók is. Ennek a versengésnek köszönhetően születtek meg a különböző autóversenyműfajok, illetve ennek köszönhetően lettek egyre jobbak azok az autók, amelyeket a kereskedésekben lehet megvásárolni. Persze a számháború mindig jelen volt: melyiknek hány literes a csomagtartója, mennyit fogyaszt, hány lóerős, mennyi idő alatt gyorsul nulláról százra, vagy hány másodperc alatt tudja megtenni a negyed mérföldes – 402 méteres – távot. Ez csak néhány a kérdések végelethetetlen sorából. És hiába kezdenek eltűnni a belső égésű motoros autók, a számháború az elektromosok esetében is folytatódik, sőt még magasabb szinten.

A villanyautók egyik tulajdonsága, hogy nagyon hatékonyak, a felhasznált energiát több mint 90%-ban tudják átvinni a kerekre, továbbá egyből rendelkezésre áll az összes lóerő és az összes nyomaték, nem kell elérni egy bizonyos fordulatszámot vagy fordulattartományt, mint a belső égésű motoros autók esetében. Minden bizonnyal fejleszteni, erősebbre hangolni is egy-

szerűbb egy elektromotort, mint egy belső égésűt, éppen ezért a gyártók sorra jelentik be az utcai használatra szánt, nagyon erős elektromos sportautókat. Ezeknek akkora a teljesítménye, hogy mellett még egy Bugatti Veyron is elszégyelli magát.

Jelen állás szerint a csúcst a Lucid Air legerősebb változata, a Sapphire tartja, amely még a Tesla Model S Plaidnél is sokkal erősebb. A hivatalos számok: 1234 lóerő és 1939 newtonméteres csúcnyomaték. Ilyen adatok mellett nem meglepő, hogy a Sapphire annak ellenére is leírhatatlanul gyors, hogy nagy és nehéz luxusszedán. Azt is érdemes megemlíteni, hogy az autó nulláról 60 mérföld/óra – azaz 97 km/h-ra – 1,89 másodperc alatt gyorsul fel, a végsebessége pedig 330 km/h (205 mérföld/óra).

Ilyen káprázatos adatok fényében nem is csoda, hogy elvitték az autót a Sonoma Racewayre, ahol megfuttatták vele a negyed mérföldes távot. A Lucid Air Sapphire utcai gumikon, de profi pilótával 8,99 másodperc alatt teljesítette a távot. Hogy kontextusba helyezzük az eredményt, melléteszük, hogy a

Bugatti Chiron – amely egy 1500 lóerős belső égésű motorral szerelt autó – ugyanezt a távot 9,4 másodperc alatt tette meg. Vagyis a Lucid majdnem egy fél másodpercet tudott ráverni, ami elképesztő eredmény. Ez is jól mutatja, hogy az elektromos autók elhagyták a realitást.

További adalék, hogy a Lucid Air Sapphire nem a leggyorsabb elekt-

romos autó, ugyanis a Rimac Nevera még ennél is hajmeresztőbb adatokkal rendelkezik, így kíváncsian várjuk, hogy mire lesz képes negyed mérföldön.

Az egyszerű „földi halandó” eszével fel nem fogható teljesítménnyel viszont van egy komoly probléma. Ezek az autók elérhetők, és a Bugatti Chironhoz képest kimondottan olcsónak számítanak. A

Lucid Air Sapphire az Egyesült Államokban „csak” 250.000 dollár, miközben egy Bugatti Chiron 3 millió körül mozog. De akár Romániában is lehet számtalan, a csúcselektromos autónál drágább járművet látni az utakon. Vagyis ezek előbb-utóbb mindenhol meg fognak jelenni, sokan meg fogják vásárolni, és ki kell mondani: egy ilyen autó egy felelőtlen sofőr kezében hatalmas veszélyt jelent. Ezért is lenne szükség célzott oktatásra, hogy csökkenjen a balesetkockázat.



Lucid Air Sapphire, Forrás: Lucid

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

A fűtéstámogatás havonta 20-áig igényelhető

Fűtéstámogatás és energiaár-kiegészítés

Marosvásárhelyen november 1-jétől fogadják a fűtéstámogatási igényléseket. A kérelmezők minden hónap 20. napjáig kell iktassák igényléseiket. Az e havi fűtéspótlékra november 20-ig lehet benyújtani az igényléseket. Aki a hónap 20. napja után kérelmezi, csak a következő hónaptól részesül támogatásban. A fűtéspótlékot november 1-je és március 31. között folyósítják.

Marosvásárhelyen két hétig önkéntes egyetemi hallgatók segítettek az igénylőket a típusnyomtatványok kitöltésében és az iratsomók összeállításában.

A fűtéstámogatás a villamos energiát, földgázt, illetve fa és olaj fűtőanyagot használók számára a családonkénti vagy egyedülálló személyenkénti havi nettó átlagjövedelem alapján, egy referenciaérték számalékában kerül megállapításra, és nem lehet kevesebb, mint 250 lej/hó (földgáz esetében), 500 lej/hó (villamos energia esetében) és 320 lej/hó (szilárd és/vagy olaj tüzelőanyag esetében).

Gázfűtéspótlékban azok a családok részesülnek, amelyekben az egy főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg az 1.386 lejt, illetve azok az egyedül élő személyek, akiknek havi nettó jövedelme kevesebb mint 2.053 lej. A legnagyobb támogatást, havi 250 lejt azok a családok kapják, amelyekben az egy főre eső jövedelem nem éri el a 200 lejt. A villamos energiával fűtők esetében a jövedelemsávok azonosak a gázfűtésnél alkalmazottakkal, viszont a fűtéstámogatásra nyújtott maximális összeg 500 lej. A szilárd vagy kőolajipari tüzelőanyagot használó családok esetében a maximális támogatás 320 lej. Azok a kérelmezők, akik beilleszkednek a jövedelemhatárba, de olyan javakkal rendelkeznek, amelyeket a szavatolt minimálbérre vonatkozó 2001. évi 416-os számú törvény előír, nem jogosultak a fűtéspótlékra.

A kérelmezőknek a következő iratokat kell benyújtaniuk: a kitöltött típusnyomtatványt, a család összetételére és jövedelmére vonatkozó, saját felelősségre tett nyilatkozatot, a családtagok személyi iratainak fénymásolatait, a család jövedelmét igazoló előző havi iratokat – esetenként fizetési bizonylatot, pótlékokat igazoló iratokat, nyugdíjszelvényt, munkanélküli-segélyt igazoló szelvényt –, a lakás telekkönyvi kivonatát, adásvételi vagy bérleti szerződést, esetenként a lakóbiztosítás által kibocsátott iratot a család összetételére vonatkozóan. Szükséges még a helyi adóügyi osztálytól és a földnyilvántartó osztálytól egy-egy igazolás, ezt beszerzi a szociális igazgatóság. Szükséges a legutóbbi gáz-, illetve villanyszámla fénymásolata, továbbá, ha a kérelmező tulajdonában van gépkocsi, annak a forgalmi engedélyéről készült fénymásolat. A kérelmezőnek egy bankszámlakivonatot kell bemutatnia, illetve saját felelősségre tett nyilatkozatot arról, hogy nem rendelkezik 3000 lejnél nagyobb összegű bankbetéttel.

Bővebb felvilágosításért a marosvásárhelyi Szociális Segélyezési Osztály a következő telefonszámokon hívható: 0365-430-859 vagy 0725-403-318, hétfőn és szerdán 7.30–15, kedden és csütörtökön 7.30–16.30, pénteken 7.30–14.30 óra között.

A szükséges dokumentumokat a nyilatkozattal együtt Marosvásárhelyen a következő címre lehet benyújtani: Mihai Eminescu Kulturális Központ (Ifjúsági Ház), Nicolae Grigorescu utca 19. szám, hétfőtől péntekig 8–15 óra között.

A pályázatokat a csatolt igazoló iratokkal online is be lehet nyújtani a registratura.das@tirgumures.ro e-mail-címre. (pálosy)



Ügyintézés a RAR-képviselőteknél Mától csak időpontfoglalással

A járműazonosító igazolvány visszaszerzése, illetve a jármű törzskönyvének cseréje a Romániai Gépjármű-nyilvántartó Hivatalnál (RAR) november 15-től csak előzetes bejelentkezés alapján lehetséges.

A RAR sajtóosztályának tájékoztatása szerint 2023. november 15-től a közúti ellenőrzések során visszatartott forgalmi engedély visszaszerzéséhez, valamint a törzskönyv kiállításához és a pótlásához előzetes időpontfoglalás szükséges.

Az intézkedés értelmében a RAR-képviselőteknél csak előzetes időpontfoglalást követően lehet jelentkezni, amit a www.rarom.ro weboldalon az Időpontok menüpont alatt, vagy telefonon a call center 021/9672-es számán kell kérni.

Az intézkedés célja, hogy csökkentse a várakozási időt a RAR-képviselőteknél.

A RAR a rendelkezésre álló időpontok bővítésével segíti az ügyfeleket, hogy a várakozási idő a lehető legrövidebb legyen – áll a közleményben. (pálosy)



Megkezdték a növényi hulladék elszállítását

Műanyag zsákban kell kihelyezni

November 13-tól Marosvásárhelyen elkezdődött a növényi hulladék összegyűjtése és elszállítása a tömbházaknál és a magánházaknál.

Zöldhulladéknak minősül a fák, bokrok, sövények, fű nyírásából származó hulladék, valamint a falevelek, virágok.

Tömbházaknál a tulajdonosi társulásokhoz tartozó zöld területek ápolásából származó növényi hulladékot egy erre a célra kijelölt helyen, közterületen, a szelektív gyűjtőedények közelében helyezik

el. Magánházaknál a növényi maradványokat, a többi hulladéktípushoz hasonlóan, a házak elől folyamatosan gyűjtik.

A növényi hulladékot zsákokba kell tenni, amelyeket a közterületen, a kiválasztott helyeken helyeznek el, ahonnan az illetékesek rendszeresen begyűjtik. Amennyiben nem zsákban van, a hulladékgyűjtő nem fogja elszállítani.

A lakótelepeken kijelölt helyek listája megtekinthető a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal honlapján. (sz.p.)

November 30-ig várják a pályázatokat

Szociális ösztöndíj tehetséges diákoknak

Az Ady Endre-ösztöndíj keretében a tehetséges, a romániai magyar nyelvű közoktatásban részt vevő, szociálisan hátrányos helyzetű VI–XII. osztályos tanulók támogatására a 2023/2024-es tanévre november 30-ig fogadják a pályázatokat.

Az igényelhető ösztöndíj értéke 100.000 Ft-nak megfelelő lej/tanuló, a támogatás folyósításának várható időpontja 2024. március. A vissza nem térítendő támogatás folyósítása egyszeri banki átutalással történik.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő a Nemzeti Tehetség Program végrehajtásának 2023/2024. évi cselekvési programja alapján pályázatot hirdet a határon túli tehetséges magyar középiskolás tanulók támogatására.

A Nemzeti Tehetség Program céljai között szerepel a magyarországi és a határon túli magyar tehetségfejlesztő közösségek nemzeti együttműködésének segítése.

A pályázat célja: pénzügyi segítségnyújtás a romániai magyar nyelvű közoktatásban

részt vevő, kiemelkedően tehetséges, VI–XII. osztályos, szociálisan hátrányos helyzetű tanulók számára annak érdekében, hogy a támogatás révén zavartalanabban folytathassák tanulmányaikat.

A pályázatok támogatására rendelkezésre álló keretösszeg 33.700.000 Ft. A pályázónak vállalnia kell, hogy pozitív döntés esetén, amennyiben nem rendelkezik bankszámlával, a saját vagy a szülő/gyám nevére bankszámlát nyit, amelyre az ösztöndíj átutalható.

A megpályázható 174 ösztöndíjból 87-et a Székelyföldi Tehetségsegítő Tanács adminisztrál az NTP-ADY-M-23 pályázat keretében, 87-et pedig az Erdélyi Tehetségsegítő Tanács.

A pályázatot a romániai magyar nyelvű közoktatásban részt vevő, kiemelkedően tehetséges, VI–XII. évfolyamon tanuló, szociálisan hátrányos helyzetű tanuló mint magánszemély adhatja be ösztöndíj-támogatás céljából. A Székelyföldi Tehetségsegítő Tanácsnál a Brassó, Bákó, Hargita, Kovászna és Maros megyei lakhelyű tanulók pályázhatnak.

A pályázat feltételei: A pályázatot kizárólag olyan tanuló nyújthatja be, aki kiemelkedően tehetséges. Ennek kritériumai az alábbiak valamelyike:

- jó, jeles vagy kitűnő tanulmányi átlagot ért el a 2022/2023-as tanévben. Megyei 1–2., vagy országos 1–4., vagy nemzetközi versenyen 1–8. helyezést ért el a 2022/2023-as tanévben. A Tehetségpont a pályázót kiemelkedő tehetségnek tartja, és erről részletes indoklást tartalmazó igazolást és ajánlást állít ki. Ugyanakkor szociálisan hátrányos helyzetű: nagycsaládban él; árva vagy félárva; a szülő egyedülálló; valamelyik szülő regisztrált munkanélküli, tartósan súlyos beteg vagy fogyatékosaggal el. Olyan egyéb, igazolható családi körülmény, amely miatt a családja az átlagosnál rosszabb anyagi körülmények között él, így zavartalan tanulása veszélyeztetve van.

A pályázat kiírói által megbízott személy jogosult az ösztöndíj megítélése után is a megadott adatok helyszínen történő ellenőrzésére. A Székelyföldi Tehetségsegítő Tanácshoz beérkezett pályázatok esetében a Tanács vezetői és felkért tagjai végzik a kiér-

tékelést. Javaslatokat 2024. január 15-ig továbbítják a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelőnek. A pályázatok értékelése a benyújtott dokumentumok alapján történik.

A pályázat eredményeiről való tájékoztatás elektronikus úton valósul meg, de az eredmény megtekinthető lesz a Székelyföldi Tehetségsegítő Tanács honlapján is.

Az ösztöndíjban részesülő tanuló köteles a támogatás felhasználásáról 2024. május 31-ig szakmai beszámolót benyújtani.

A pályázat benyújtásának határideje: 2023. november 30., csütörtök 24 óra (a postabélyegző dátuma, illetve az elektronikus űrlap beküldésének dátuma). A határidőn túl érkezett pályázatok érdemi elbírálás nélkül elutasításra kerülnek. A pályázati adatlapot elektronikusan, a pályázati csomagot postai úton a pályázat kiíróinak alábbi címére szükséges elküldeni: a Brassó, Bákó, Hargita, Kovászna és Maros megyei lakhelyű tanulók pályázatait az alábbi postacímre: Székelyföldi Tehetségsegítő Tanács, 520014 Sfântu Gheorghe, str. Bisericii nr. 1A, jud. Covasna. A pályázattal kapcsolatos bővebb információkat a <https://tehetsegpont.ro/ro> honlapon vagy az alábbi elérhetőségeken lehet kérni: szt@tehetsegpont.ro e-mail-címen, <https://www.facebook.com/SZ.T.T.2018> Facebook-oldalon, telefon: 0744/616-449. (pálosy)

2023. NOVEMBER 16–19. // MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ

A
KÖNYVEK
HANGJA29. MAROSVÁSÁRHELYI
NEMZETKÖZI
KÖNYVVÁSÁR**Szerda, november 15.**

18.00 – Irodalmi kávéház – könyvbemutató – Újlaki-Nagy Réka *Zsidó székelyek. A bözödújfalusi szombatos közösség emlékezete* c., a Balassi Kiadónál megjelent könyvről a szerzővel Novák Csaba-Zoltán beszélget.

19.00 – Nagyterem – színházi előadás – Székely Csaba *Az igazság gyertyái* c. színművének bemutatója. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának produkciója Sebestyén Ába rendezésében.

Csütörtök, november 16.

10.00 – Színház tér és Nagyterem – megnyitó – *A könyvek hangján és Hepehupa* című gyermekkoncert – a Kiskalász zenekar előadása óvodásoknak és kisiskolásoknak.

10.30 – Kisterem – *Rendhagyó irodalomóra* – Parti Nagy Lajos találkozója irodalomkedvelő középiskolásokkal.

12.00 – Irodalmi kávéház – kiállításnyitó – Bánffy Miklós rajzai és karikatúrái – közreműködik Szebeni Zsuzsa.

12.00 – Kisterem – *Találkozás a kedvencekkel* – László Noémi és barátai – beszélgetés a Napsugár és a Szivárvány gyermekfolyóiratokról.

13.00 – Klubterem – *író-olvasó találkozó* – Szántai János *Tintapacák* c., az Erdélyi Híradó Kiadónál megjelent gyerekönyvről a szerzővel László Noémi beszélget.

13.00 – Irodalmi kávéház – *könyvbemutató* – Susan Verde *Én én vagyok* és Maggie O'Farrell *A fiú, aki a szívében hordozta a csodát* c., a Manó Könyvek Kiadónál megjelent kötetéről Kádár Annamária fordítóval Bota Trombitás Melinda beszélget.

14.00 – Kisterem – *Beszélgetés egy mesterműről* – a Székelyföld folyóirat szerkesztője, Magyarosi Sándor faggatja a filmkészítés titkairól a Móricz Zsigmond *Tündérkert* c. regényének filmváltozatában szereplő marosvásárhelyi színészeket. Meghívottak: Bokor Barna, Henn János, Németh B. Kristóf, Ördög Miklós Levente, Pál D. Attila, valamint Madarász Isti, a tévéfilmsorozat rendezője.

14.00 – Dedikálás – László Noémi és Szántai János dedikálja *Keljfeljancsi*, illetve *Tintapacák* c. kötetét.

15.00 – Kisterem – *könyvbemutató* – az Erdélyi Szép Szó 2023 c., a Pro-Print Kiadónál megjelent kötetéről, az értékekről és azok fogadtatásáról a meghívott szerzők – André Ferenc, Gálfalvi György, Kovács András Ferenc, Láng Zsolt, Lokodi Imre, Markó Béla, Nagy Attila, Szabó Róbert Csaba és Vida Gábor –, valamint Lövétei László László, az írások válogatója, a könyv szerkesztője beszélgetnek.

15.00 – 1. sz. próbaterem – az *Olvasd el, és játssz velünk!* olvasásvetélkedő döntője IX–XII. osztályosoknak.

16.00 – Irodalmi kávéház – *könyvbemutató* – Parti Nagy Lajos *Hadd legyen hűs* c., összegyűjtött verseinek kötetéről a szerzővel André Ferenc, a Látó folyóirat szerkesztője beszélget.

16.00 – Protokollterem – *könyvbemutató* – Jakob Norbert *Volt egyszer egy háború* c., az Exit Kiadónál megjelent könyvről a szerzővel Sajó Norbert beszélget.

17.00 – Dedikálás – *Parti Nagy Lajos* dedikálja *Hadd legyen hűs* c. verseskötetét.

17.00 – Irodalmi kávéház – *könyvbemutató* – Lövétei László László *A legkönnyebb igazat mondani. Sóváradi beszélgetés Király Lászlóval* c., az Erdélyi Híradó Kiadónál megjelent könyvének kapcsán a szerzővel és a 80 éves Király Lászlóval Fekete Vince beszélget.

17.00 – Protokollterem – *könyvbemutató* – Mark R. Laaser *Gyógyulás a szexuális függőség sebeiből* c., a Koinónia Kiadónál megjelent könyvről Bartha Éva és Horváth Levente beszélget.

17.00 – Kisterem – *író-olvasó találkozó* – Bernáth Zsolt íróval találkoznak az *Olvasd el, és játssz velünk!* vetélkedő IX–XII. osztályos résztvevői. A szerzővel Kányádi Orsolya beszélget.

18.00 – Dedikálás – *Bernáth Zsolt* dedikálja *Holnapelőtt, tegnapután* c. ifjúsági regényét.

18.00 – Kisterem – *Költők estje* – Versvariációk Beethoven-témákra – Meghívottak: André Ferenc, Erdős Virág, Fischer Botond, Parti Nagy Lajos. Az est házigazdája Balázs Imre József.

18.00 – Protokollterem – *könyvbemutató* – Richard Wurmbrand *Beszédek a magánzárkában* c., a Koinónia Kiadónál megjelent könyvről Szabó Mónika és Horváth Levente beszélget.

20.00 – Kisterem – *Felolvasószínház* Bánffy Miklós *Naplegenda* c. drámája nyomán. Rendező: Király István.

21.00 – Underground terem – *Jam session – Örömszene a könyvért. Többet és kevesebbet írók szabad harmóniái* – meghívottak: André Ferenc, Balázs Imre József, Balázs K. Attila, Fischer Botond, Király István, Zsidó Ferenc, valamint bárki, aki a könyvek kedvéért belefeledkezne a zene örömeibe. Az est házigazdája: Szabó Róbert Csaba.

Péntek, november 17.

12.00 – Irodalmi kávéház – *könyvbemutató* – Demeter Zsuzsa *Bálint Tibor* c. tanulmánykötetéről a szerzővel Gálfalvi Ágnes beszélget a Lector Kiadó szervezésében.

13.00 – Irodalmi kávéház – *könyvbemutató* – *Selyemfényben. Japán haikuk a holdról* Kosztolányi Dezső fordításában. A Bookart Kiadónál megjelent kötetet összeállító és illusztráló Paál Zsuzsannával a szerkesztő, Lőrincz Gabriella beszélget.

14.00 – Irodalmi kávéház – *könyvbemutató* – Karácsonyi Zsolt *Belső tízezer* c., a Bookart Kiadónál megjelent regénye kapcsán a szerzővel Vida Gábor beszélget.

15.00 – Bookart Kiadó standja – *Paál Zsuzsanna* dedikálja a *Selyemfényben. Japán haikuk a holdról* c. könyvet.

15.00 – Irodalmi kávéház – *könyvbemutató* – Vida Gábor *Senkiháza* c., a Magvető Kiadónál megjelent regényéről a szerzővel Codău Annamária beszélget.

15.00 – 1. sz. próbaterem – az *Olvasd el, és játssz velünk!* olvasásvetélkedő döntője VII–VIII. osztályosoknak.

15.00 – Bookart Kiadó standja – *Karácsonyi Zsolt* dedikálja *Belső tízezer* c. regényét.

15.00 – Kisterem – *mesepedagógiai műhely* – *A láthatóvá tett láthatatlan*. Bajzáth Mária interaktív előadása pedagógusoknak a Népmesekincstár mesepedagógiai eszközeiről és módszereiről.

15.00 – Protokollterem – *könyvbemutató* – Cseh Katalin *Öröknyár* c., a Koinónia Kiadónál megjelent verseskötetéről a szerzővel és Pánczél Évi illusztrátorral Molnár Andi beszélget.

16.00 – Irodalmi kávéház – *könyvbemutató* – *Erdős Virág könnyei* c., a Magvető Kiadónál és *Énekes könyv* c., a Rózsavölgyi Kiadónál megjelent verseskötetéről a költővel André Ferenc beszélget.

16.00 – Protokollterem – *könyvbemutató* – Hurdugaci Katalin ismerteti *A kommunikáció mint a társas interakció alapja* c., a Garabontzia Kiadónál megjelent könyvét.

16.00 – Dedikálás – *Vida Gábor* dedikálja *Senkiháza* c. regényét.

16.00 – Bookart Kiadó standja – *Kovács András Ferenc* dedikálja *Névtelen cserépdarab* c. verseskötetét.

17.00 – Dedikálás – *Erdős Virág* dedikálja versesköteteit.

17.00 – Irodalmi kávéház – *könyvbemutató* – Kovács András Ferenc *Névtelen cserépdarab* c., a Bookart Kiadónál megjelent új verseskötetéről a szerzővel Mészáros Sándor beszélget.

17.00 – Kisterem – *író-olvasó találkozó* – Egressy Zoltán íróval találkoznak az *Olvasd el, és játssz velünk!* olvasásvetélkedő VII–VIII. osztályos résztvevői. A szerzővel Szekernyés Tünde beszélget.

17.00 – Protokollterem – *könyvbemutató* – *Petőfi Sándor Apostolul (Az apostol)* c., a Tipo Moldova kiadónál román nyelven megjelent könyvről Kocsis Francisko fordítóval Aurel Ștefanachi, a könyv szerkesztője, a kiadó vezetője beszélget.

17.00 – Dedikálás – *Tompa Andrea* dedikálja *Sokszor nem halunk meg* c. regényét.

18.00 – Teleki Téka – *könyvbemutató* – Balázs Ádám *A legnagyobb székely* c., a Kriterion Kiadónál megjelent Orbán Balázs-monográfiáról László Lóránt történész és H. Szabó Gyula, a kiadó igazgatója beszélget.

18.00 – Kisterem – *irodalmi est* – *Az elbeszélés felülőssége. Az etika dimenziói a prózában* – meghívottak: Egressy Zoltán, Miklósi Szabó István, Tisza Kata, Tompa Andrea, Vida Gábor. A beszélgetést Mészáros Sándor, a Kalligram Kiadó vezetője moderálja.

18.00 – Protokollterem – *könyvbemutató* – *Nick Page Karácsony. A kereszténység majdnem tévedhetetlen története* c., a Koinónia Kiadónál megjelent könyvről Jakob-Benke Nándor fordítóval Gálfalvi Ágnes beszélget.

20.00 – Nagyterem – *színházi előadás* – *Válótársas*. Előadják: Pokorny Lia, Nagy Sándor, Gönczi Dorka, Varga Zsolt.

Pénteken kezdődik a budapesti Szent István téren a karácsonyi vásár

Pénteken nyit az Advent Bazilika elnevezésű karácsonyi vásár, amelyen megújult ünnepi fénydekoráció, multimédia-kiállítás, zenei produkciók, 12 méteres karácsonyfa, fényfestés, jégpálya, kézműves és gasztronómiai kiállítók várják az érdeklődőket Budapesten, a Szent István-bazilika előtti téren – tájékoztatták a szervezők az MTI-t hétfőn.



Forrás: adventbazilika.u

Mint felidézik, az Advent Bazilika karácsonyi vásár az európai régió egyik legszebb ünnepi rendezvénye; a programsorozat a 2019-ben, 2021-ben és 2022-ben elnyert „Európa legjobb karácsonyi vására” cím mellé tavaly a Karácsonyi vásárok állócsillaga címet is elnyerte.

A szervezők multimédia-kiállítással készülnek: fényinstallációkkal idézik meg az Alice Csodországban mesevilágát. Az utcazenei produkciók felköltöznek a magasba, a „nagyhütte” tetejére, hente négyezer lesznek hallhatók kulturális produkciók gospel, folk, jazz és funk stílusú műsorokkal.

A vásár központi részén kap helyet a 12 méter magas karácsonyfa, valamint itt várja a gyerekeket az ingyenes korcsolyapálya korcsolyabérlési lehetőséggel, korcsolyaoktatással. A látogatók mindennap 17.30-tól félóránként gyönyörködhetnek a bazilika homlokzatára vetített 3D fényfestésben – áll a közleményben.

A rendezvényen idén is kizárólag hazai kiállítók kapnak helyet, akik között kézműves és gasztronómiai árusok egyaránt megtalálhatók, a hungarikumok pedig külön hangsúlyt kapnak. Önálló kiállítóhelyet kapnak Magyarország legnevesebb

pincészeinek prémium bortermékei, valamint a hazai borászati kultúra egyes tételei borpárosításként megjelennek a gasztrókiállítóknál. A szervezők idén is gondoskodtak arról, hogy mindenki megtalálhassa a pénztárcájának megfelelő étel- és italkínálatot, minden nagykerháznál elérhető lesz naponta egy étel, amelyet 1500 forintos fix áron vásárolhatnak meg a látogatók.

A vásárban népművészek, iparművészek és modern dizájnertermékeket kínáló innovatív alkotók is kiállítanak; a látványműhelyben pedig kovácsmesterek mutatják be szakmájuk fortélyait. A régmúlt időket idézi meg a Fortepannal közösen megvalósított Advent Anno című fotókiállítás, amely a pavilonok külső oldalát díszíti majd.

A szervezők közleményükben kiemelik, hogy a Bazilika előtt kap helyet a betlehemi jászol, valamint a monumentális adventi koszorú. Az Advent Bazilika idén is helyet biztosít az Ökumenikus Segélyszervezetnek, amely a vásár teljes ideje alatt várja az adományokat, a szolgálat önkéntesei a helyszínen maguk sütötte mézeskalács segítségével segítik a látogatókat. Az Advent Bazilika január 1-jéig várja az érdeklődőket. (MTI)

Közlemény

a Szászrégen, 62454-es telekkönyvi számon, 62454, 62454-C1 kataszteri számon nyilvántartott ingatlan – amely Szászrégen város önkormányzatának magánterületéhez tartozik – nyilvános árverés útján történő értékesítéséről

1. Az eladó neve és székhelye: Szászrégen, Petru Maior tér 41; Maros megye, adószám 3675258, postai irányítószám: 545300, telefon/fax: 0265-511.112, 0265-512.542, e-mail: office@primariareghin.ro.

2. Általános információk a nyilvános árverés tárgyáról, az eladásra kerülő ingatlan leírása:

Szászrégen településen található épület, Radnótfája (Iernuțeni) utca, szám nélkül, Maros megye, telekkönyvi száma: 62454/ Szászrégen, kataszteri száma 62454, 62454-C1. Az 565 m² területű teleken 519 m² felületű, használaton kívüli kazánház áll; a telek Szászrégen magánterületéhez tartozik, a szászrégeni helyi tanács 2023. augusztus 30-i 184. számú határozata alapján, melynek jogi háttere a közigazgatási törvénykönyvre vonatkozó módosított és kiegészített 57/2019. számú sürgősségi kormányrendelet.

3. Az odaítélési dokumentáció beszerezhető:

A pályázati dokumentáció a Köz- és Magánterület-kezelési Osztályon (24-es iroda) igényelhető az office@primariareghin.ro e-mail-címre küldött kérést követően, vagy az intézmény közönségszolgálati irodájában – Szászrégen Önkormányzata, a Petru Maior tér 41. szám alatt. A dokumentáció ára 30 lej, és készpénzben fizetendő az intézmény pénztárába, vagy a Szászrégeni Kincstárnál nyitott RO15TREZ47721360214XXXX számlára.

4. Az értékesítés tárgyát képező ingatlan árverésén való részvételre vonatkozó garancia összege az Értékelő jelentésben meghatározott kikiáltási ár (1.079.000 lej) 3%-a, azaz 32.370 lej. A részvételi garancia kifizethető a Köz- és Magánterület-kezelési Osztály (24-es iroda) által kiállított fizetési jegyzék alapján, vagy fizetési megbízással Szászrégen Önkormányzatának a Szászrégeni Kincstárban nyitott RO68TREZ4775006XXX000106 számú számlájára; a fizetés tárgyként feltüntetni: „Részvételi garancia – Szászrégenben, a Iernuțeni utcai, szám nélküli ingatlan értékesítésére irányuló nyilvános árverés, telekkönyvi száma: 62454/ Szászrégen, kataszterszáma 62454, 62454-C1”.

5. Az árverés kikiáltási ára 1.079.000 lej, az ANEVAR által hitelesített szakértő által készített értékelési jelentés szerint.

6. Felvilágosítás 2023.11.27-én 15 óráig kérhető.

7. Az ajánlatok benyújtásának határideje: 2023.12.07., 10 óra, a Szászrégeni Polgármesteri Hivatal közönségszolgálatára. Az ajánlatokat egy példányban, két lezárt borítékban, egy külső és egy belső borítékban kell benyújtani.

8. Az ajánlatok felbontásának időpontja és helye: 2023.12.07., 11 óra, Szászrégen Önkormányzati Hivatalában, az intézmény 24-es számú termében.

9. A jogviták elbírálására illetékes bíróság neve, címe, telefonszáma, faxszáma és/vagy e-mail címe, valamint a bírósághoz fordulás határideje:

A Marosvásárhelyi Törvényszék közigazgatási peres ügyek osztálya, Marosvásárhely, 1918. December 1. út. 250-254. szám, Maros megye, telefon: 0265-260.323, fax: 0265-267.856, e-mail: tr-mures-reg@jus.ro.

10. Az ajánlattételi felhívás közzétételének időpontja: 2023.11.13.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ kövér disznó. Tel. 0740-124-154. (21269-I)

MINDENFÉLE

TÉVÉ-, MOSÓGÉPJAVÍTÁS a kliens lakásán. Tel. 0740-527-205. (21289-I)

VÁLLALOM háztetők készítését cserépből vagy Lindab lemezből, hidroizolációt kartonnal vagy poliészterrel, meszelést és kisebb javítást stb. Nyugdíjasoknak 10% kedvezményt adunk. Tel. 0745-680-818, Csaba. (21274-I)

HA SZERETNE új meszelést vagy új szobafestést, akkor hívjon minket. Bármilyen javítást vagy új tető készítését, mindenféle munkát stb. vállalkozunk. Berecki Sándor. Tel. 0742-344-119. (21275-I)

BAJ VAN a háztetővel? Szeretne egy új tetőt vagy a régi megjavítását? Akkor válasszon minket, csapatunk garanciát vállal. Tel. 0756-596-889, Árpi. (21275-I)

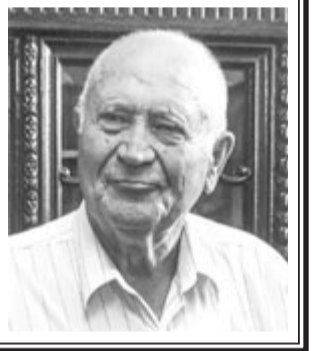
TETŐFEDŐ BÁDOGOS vállal 20% kedvezménnyel ács munkát, tetőkészítést cserépből és fémcserepből, valamint bármilyen sürgős tetőjavítást. Tel. 0746-100-055. (21230-I)

Szomorú szívvel és soha el nem múló fájdalommal emlékezünk november 15-én

id. DÉNES MIHÁLYRA

halálának 3. évfordulóján.

Emlékét őrzi szeretett családja. (21270-I)



ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal búcsúzom drága feleségemtől, GAGYI ERZSÉBETTŐL (ANYA)

aki életének 80. évében eltávozott közülünk.

Nem tudom, hogy lesz nélkülöd, tőlünk elvitted a kék eget.

Temetése szerdán, november 15-én 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

Búcsúzik tőled szerető férjed és két fiad: Péter és Csaba családjukkal. (-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama és dédnagymama, DEBRECZENI ILONA

november 13-án, életének 80. évében elhunyt.

Virrasztása az ákosfalvi ravatalozóban november 15-én, szerdán 18 órától, temetése november 16-án, csütörtökön 12 órától lesz az ákosfalvi temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (21295-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Soha el nem múló szeretettel emlékezünk

GORBAI-NAGY ÁGNESRE

(szül. Müller)

halálának első évfordulóján.

„A halál olyan súlyos veszteség, hogy valójában soha nem lehet feldolgozni.

Az emléke elhalványulhat a szeretett személynek, de a hiánya mindig megmarad.”

Szép emléket örökké megőrzi férje és fia. (21290-I)

Soha el nem múló szeretettel emlékezünk

SCHLETT KLÁRÁRA

(született Böszörményi Nagy)

halálának 20. évfordulóján.

Emléke szívünkben örökké élni fog.

Szerettei: lánya, unokája, veje, húga, sógora. (p.-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, após, rokon és jó barát,

SZÉP LAJOS

életének 88. évében csendesesen megpihent.

Drága halottunk hamvainak végső nyugalomra helyezése november 21-én lesz Budapesten. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (p.-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

KERESKEDELMI TÁRSASÁG alkalmaz D kategóriás hajtási engedéllyel rendelkező SOFŐRÖKET, AUTÓSZERELŐT, AUTÓBUSZÁLLOMÁS-DISZPÉCSERT. Önletrajzokat várunk az office@dudatrans.ro e-mail-címre. Érdeklődni a 0742-127-877-es telefonszámon. (23694-I)



Marosvásárhely (Központ)
P-ta Mărăsești, Nr. 21.
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126.
0755 088 379

Medgyes
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

Nyárádszereda
Str. Pompierilor Nr.1.
0733 553 973

Segesvár
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

Szászrégen (Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas
Str. B-dul 1 Dec. 1918, Nr. 7
0735 786 853

Torda
Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszentmárton
Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

Szováta
Str. Principală nr. 151
0773 347 494

www.doraoptics.ro

**HAVI
KEDVEZMÉNY
-15%
SZEMÜVEGLENCSEKRE**




XVII. TIBERIUS FESTIVAL

INTERNATIONAL CHAMBER MUSIC FESTIVAL

James Campbell

Gulyás Márta

Fenyő László

Palatul Culturalii
Kulturpalota

November
12-19
Noiembrie

Muzica de cameră
e pentru toți!

A kamarazene
mindenkire!

Chamber music
is for everyone!

NEPÚJSÁG
bioeel

AQUASERV

ETV



**A készpénzbevételek és -kifizetések
2023. november 11-től alkalmazandó felső határai**

A brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóság tájékoztatja az adófizetőket, hogy 2023. november 11-től a készpénzbevétel/ -kifizetési felső határok és a kasszában a készpénzraktár felső határa az alábbiak szerint módosul:

1. Jogi személyek, engedélyezett fizikai személyek, egyéni vállalkozások, családi vállalkozások, szabadúszók, önálló természetes személyek, egyesületek és egyéb, jogi személyiséggel rendelkező vagy jogi személyiséggel nem rendelkező, a 70/2015. sz. törvény 1. cikkelyének (1) bekezdésében felsorolt entitások az alábbiak szerint bonyolíthatják le a készpénzfelvételt és -kifizetést:

(a) készpénzfelvétel egy személytől napi 5.000 lej összeghatárig;

b) készpénzfelvétel a cash and carry típusú üzletek esetében a 70/2015. sz. törvény 1. cikkének (1) bekezdésében említett személyektől – egy személytől napi 10.000 lej összeghatárig;

c) kifizetések napi 5.000 lej/fő felső határig, de legfeljebb összesen 10.000 lej/nap;

d) a cash and carry boltokban a kifizetések napi 10.000 lejes összeghatárig;

e) kifizetések elszámolási előlegekből napi 1.000 lejes felső határig, amelyet minden egyes személyre vonatkozóan állapítanak meg, aki elszámolásra előleget kapott.

Tilos a kedvezményezettől a töredékesen történő készpénzbevétel az 5000 lej, illetve a 10.000 lej meghaladó számlák esetében a cash and carry üzletekben, valamint az áruszállításban vagy szolgáltatásban az 5.000, illetve a 10.000 lej meghaladó számlák töredékesen történő kifizetését.

Tilos a készpénzzel történő töredékes kifizetés az áruszállítóknak és a szolgáltatásnyújtóknak az 5.000, illetve 10.000 lej meghaladó számlák esetében a cash and carry üzletekben. A 70/2015. sz. törvény 1. cikkének (1) bekezdése alá tartozó személyek az 5.000 lej meghaladó értékű számlákat az áruszállítóknak és a szolgáltatóknak és a 10.000 lej meghaladó értékű számlákat a cash and carry üzletekben az alábbiak szerint fizethetik ki: 5.000 lej/ 10.000 lej készpénzben, **az ezt az értékhatárt meghaladó összeg kizárólag készpénzmentes fizetési eszközökkel törleszhető.**

2. A 70/2015. sz. törvény 1. cikkének (1) bekezdésében említett személyek és fizikai személyek közötti készpénzbevételek és kifizetések napi 10.000 lej összeghatáron belül történnek egy személynek és egy személytől.

Tilos az egy személytől származó/egy személynek történő töredékes átvétel és kifizetés, készpénzbevétel/kifizetés, valamint a követelések vagy egyéb jogok, kölcsönök vagy egyéb finanszírozás vagy visszafizetés,

osztalék, illetve az előző bekezdésben meghatározott felső határnál nagyobb értékű áruszállítás vagy szolgáltatásnyújtás töredékes tranzakciója. Ezek a rendelkezések nem vonatkoznak a részletekben történő termékértékesítésre vagy szolgáltatásnyújtásra, amennyiben az adósvételi szerződéseket a jogszabálynak megfelelően részletfizetésre kötik meg.

3. **A természetes személyek közötti készpénzbevételek és kifizetések – a Román Nemzeti Bank által engedélyezett, vagy egy másik EU-tagállamban engedélyezett és a Román Nemzeti Banknak bejelentett, pénzforgalmi szolgáltatásokat nyújtó intézményeken keresztül történő kifizetések kivételével –** amelyek árak vagy jogok tulajdonjogának átruházása, szolgáltatások nyújtása, valamint kölcsönök nyújtása/visszafizetése következtében történnek, teljesíthetők ügyletenként napi 50.000 lej összeghatárig.

Tilos a töredékes készpénzbevétel és -kifizetés, valamint az 50.000 lejnél nagyobb értékű tranzakció több tranzakcióra történő feldarabolása.

4. Új rendelkezések kerülnek bevezetésre, amelyek szerint:

A) **A 70/2015. sz. törvény 1. cikkének (1) bekezdésében említett személyek** pénztárában lévő készpénz nem haladhatja meg a nap végén az 50.000 lejes felső határt. A felső határt meghaladó készpénzt két munkanapon belül az említett személyek bankszámlájára kell befizetni.

(B) Ezt a felső határt csak a fizetések és egyéb személyi jogok kifizetésével kapcsolatos összegeknél, valamint a magánszemélyekkel folytatott egyéb tranzakcióknál lehet túllépni, a kifizetésekre meghatározott naptól számított 3 munkanapon belül.

Az adófizetők további információkat kaphatnak:

- a virtuális privát tér (SPV) révén – Egységes kapcsolatfelvételi űrlap, Adóügyi segítségnyújtás és útmutatás menüpont;
- telefonon, az **ANAF telefonos ügyfélszolgálat** **031.403.91.60-as** számán.

Jogalap:

- a 296/2023. számú törvény a Románia hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságát biztosító egyes költségvetési intézkedésekről;
- a 70/2015. sz. törvény a készpénzbevételek és -fizetések pénzügyi fegyelmének megerősítéséről, valamint a modern fizetési rendszerek bevezetéséről szóló 193/2002. sz. sürgősségi kormányrendelet módosításáról és kiegészítéséről, a későbbi módosításokkal és kiegészítésekkel;
- a 89. számú sürgősségi kormányrendelet a pénzügyi rendszer biztonságát garantáló egyes költségvetési intézkedésekről szóló, 2023. október 26-i 296/2023. sz. törvény LXIV. cikkének módosításáról.

A kommunikációs, közkapcsolati és sajtóosztály

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér versenyterület hirdetés

reklámfelület és jegyiroda bérbeadására.
A pályázatokat december 4-én 10 óráig lehet benyújtani,
az ajánlatokat december 4-én 12 órakor bontják fel.
Felvilágosítás november 24-én 15 óráig kérhető.
Részletek a www.transylvaniaairport.ro oldalon,
telefon: 0265/328-888, 0749-014-465.



**JÓ NAPOT!
MEGJÖTTEM...**

MINDEN SZERDÁN 21 ÓRÁTÓL

Badics Petrál



Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

mediator

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

**Marosvásárhely
Predaal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060